

Tiskovna konferenca ZSSS ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena

Kapitalizem je položaj žensk zelo poslabšal

Dušan Semolič je uvodoma povedal, da lastniki kapitala vedno bolj izrabljajo strah zaposlenih žensk, da bodo izgubile delo, zaradi česar se kruti logiki kapitala ne morejo upreti. Zatem je predstavil tri trgovke, ki so na svoji koži občutile posledice prizadevanj za povečanje dobička.

Jožica Bratanič je prišla iz Brežic, zaposlena je v Mercatorju Dolenjska. Povedala je, da je režim delovnega časa za delavke krut, saj morajo zlasti v novih trgovskih centrih skoraj vsak dan delati pozno v noč. Matere s šoloobveznimi otroki zaradi tega ne morejo opravljati svojega poslanstva. Plače so slabe, saj trgovke večinoma zaslužijo mesečno le po 60.000 tolarjev in ne po 100.000, kot je eden od šefov nedavno javno lagal.

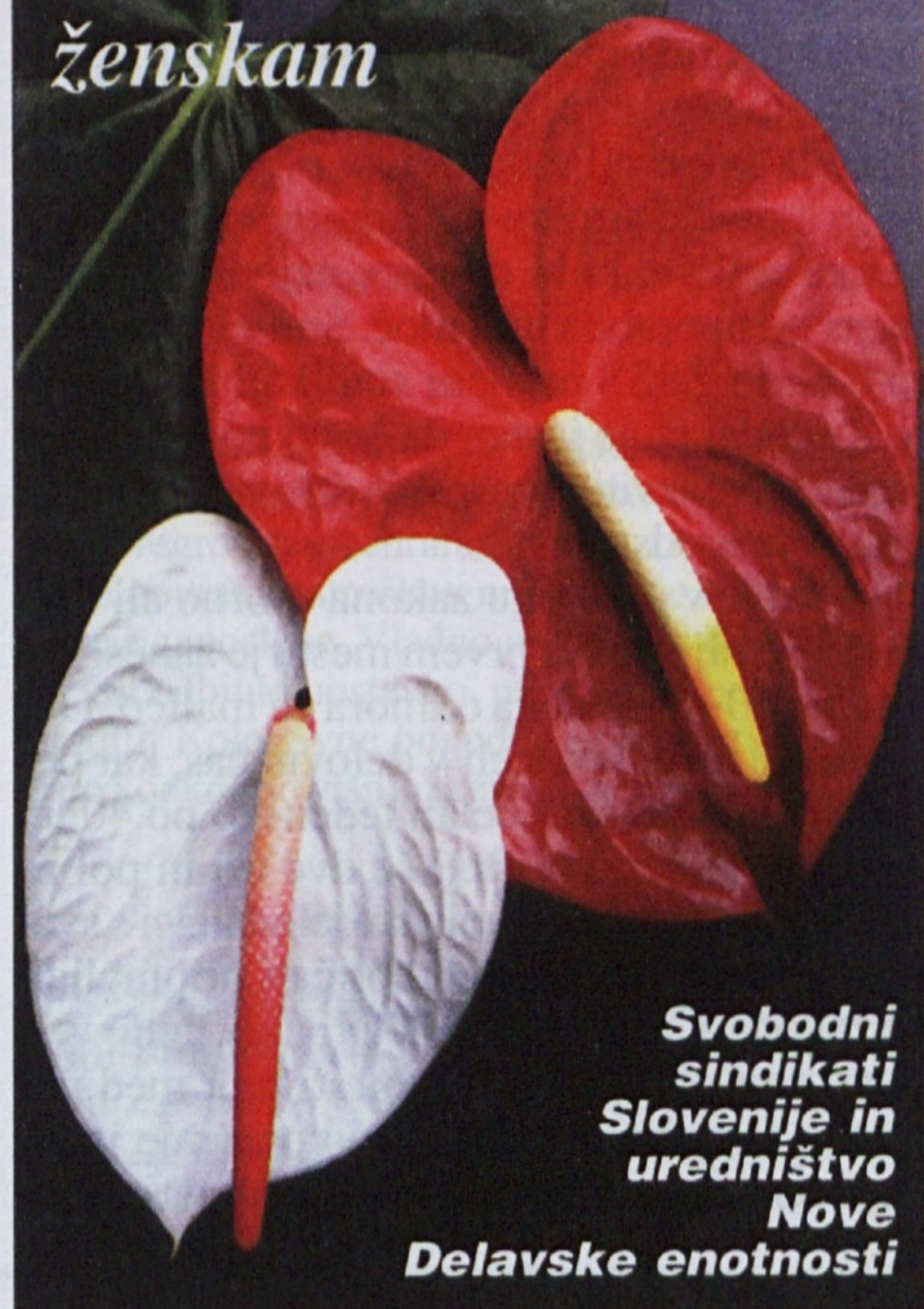
Poleg tega so v njenem podjetju hoteli zaposlenim skrajšati dopuste, čemur se je sindikat uspešno postavil po robu.

Marija Cotman je do nedavnega deset let delala v Emoninem Blagovnem centru, sedaj je na čakanju, maja bo na zavodu za zaposlovanje. Vse to je posledica programa pri-

silne poravnave in finančne reorganizacije, zaradi česar je podjetje odpustilo 200 od 450 delavcev. Sklep, da nima več dela, je prejela, ko je bil njen "sonček" star šest mesecev. Bila je šokirana, saj ga je še dojila. Pred tem pa so jo iz podjetja klicali, če bi lahko prišla delat še pred potekom porodniške. In že med nosečnostjo je pomagala delavki, ki jo je nadomeščala. Kasneje je kot mlada mamica na porodniškem dopustu povsod iskala pomoč in spoznala, da je ne more dobiti. Ve, da število otrok pri nas zelo upada, ker mnoge mlade ženske na rojstvo otroka ne smejo niti pomisliti. Sprašuje se, ali bo bomo namesto država Slovencev postali država tujcev in azilantov. Ko je bila odpuščena, je zvedela tudi, da so v njenem podjetju vrgli na cesto številne delavce, ki so se iztrošili ob delu in postali delovni invalidi. "Čeprav sem zelo prizadeta, sem vseeno srečna mlada mamica," je še dodala.

Jeka Zarič je v Emoni Merkur delala kar 28 let. Odpustili so jo skupaj s 180 drugimi trgovkami in trgovci, ko so zaradi programa

Za dan žena iskreno
čestitamo vsem
ženskam

Svobodni
sindikati
Slovenije in
uredništvo
Nove
Delavske enotnosti

prisilne poravnave začeli zapirati posamezne trgovine. Šest mesecev je na čakanju in prejema 80-odstotno nadomestilo. Od maja, ko se bo prijavila na zavodu za zaposlovanje, bo prejemala le kakšnih 50.000 tolarjev nadomestila. Ker ima že 47 let, bo do konca življenja obsojena na socialno stisko. Kot je povedala, se vsi trgovci hvalijo z rezultati, do katerih prihajajo na račun človeških stisk. V stiski je tudi njen mož, ki je bil pred časom operiran na hrbtenici, zdaj pa mora, da bi družina preživela, tudi v podaljšanem delovnem času voziti težko avtodvigalo.

Na novinarsko vprašanje, kaj lahko sindikat naredi v takšnih primerih, je **Sandi Bartol** povedal, da je direktorja Emone Blagovni center prosil, naj pri določanju odpuščenih delavcev upošteva tudi socialne kriterije, vendar je ta to odklonil. Odpuščeni trgovci in trgovke lahko dobijo sindikalno solidarnostno pomoč, sindikat pa v prisilnih poravnah in finančnih reorganizacijah ne more preprečiti odpuščanja niti začasno. Sicer pa številnih problemov ne bi bilo, če bi delodajalci spoštovali pravilnik in odloke, ki urejajo obratovalni čas prodajaln. Bartol misli, da lastniki trgovskih podjetij te postopke zlorabljajo, da zmanjšajo število delavcev. To drži je dodala Cotmanova, saj so me po telefonu obvestili, da odgovorna oseba podjetja javno govori, da so se znebili parazitov, kripljev in dojlj.

Franček Kavčič

Na tiskovni konferenci so sodelovali: Marija Cotman, Jožica Bratanič, Dušan Semolič, Sandi Bartol in Jeka Zarič.

Predlog zakona o delovnih razmerjih je korak nazaj

Kot je po pogajanjih ta ponedeljek povedal Dušan Semolič, je najnovejši predlog zakona o delovnih razmerjih slabši od pričakovanj in tudi že dogovorjenih rešitev pri njegovih prejšnjih verzijah. Ker gre za zakon, ki bo za daljši čas uredil položaj zaposlenih, je ZSSS seveda zainteresirana, da bi bil čim boljši. Kot pri zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, bo ZSSS tudi pri tem poskušala svoje cilje doseči za pogajalsko mizo in z močjo strokovnih argumentov. Za nekatere rešitve, ki bi delavce najbolj prizadele, pa bo uporabila tudi moč. Strategijo in taktiko bodo ZSSS in njeni sindikati še določili. Že sedaj pa je jasno, da bodo podobno kot sindikati v razvitih evropskih državah uporabili prav vsa sredstva.

In kaj je v predlogu zakona sporno ali celo nesprejemljivo? Na prvem mestu je zanesljivo črtanje 30-minutnega odmora za malico. Odmora naj ne bi več šteli v delovni čas, kar pomeni, da bi delavci delali tedensko po 40 ur, k čemur je treba prišteti še dve uri in pol za malico. Pri tem vprašanju so delodajalci s svojimi zahtevami očitno prepričali pripravljalce zakona. Če jim je uspelo pri njih, bodo verjetno sposobni zakon zlobirati tudi med poslanci. Podobno pomembno vprašanje je črtanje dodatka za minulo delo, ki sedaj starejšim

delavcem daje do 25 odstotkov plače.

Drugo pomembnejše vprašanje zadeva odpuščanje delavcev. ZSSS je na prejšnjih pogajanjih že dosegla, da bi imeli presežni delavci, odpuščeni zaradi poslovnih razlogov, če bi delodajalec v enem letu odprl nova delovna mesta, prednost pri zaposlitvi. Te rešitve v predlogu zakona ni več. Pri odpuščanju zaradi osebnih razlogov je črtana možnost odpuščanja zaradi obnašanja delavca, ostalo pa je odpuščanje zaradi pomanjkanja znanja in zmožnosti za delo. Za delavce to ne bo dobro, saj bodo utemeljenost odpuščanja ugotavljali le delodajalci. Podobno rešitev poznajo tudi v Nemčiji in Avstriji, vendar imajo tam tudi dvajsetletno sodno prakso, zaradi katere delodajalci ne morejo odpuščati, ne da bi za to imeli prave razloge. Spremenjena je tudi določba o tem, kaj se zgodi, če odpuščanju nasprotuje sindikat. Namesto dogovorjene rešitve, da se takšna odločitev zadrži do odločitve prvostopenjskega sodišča, je sedaj zapisano "do začasnih sodne odredbe". Tudi zaščita starejših delavcev pred odpuščanjem ni zadostna.

Za ZSSS je vprašljivo tudi skrajšanje odpovednih rokov – za 25 let dela pri delodajalcu je prej ta rok znašal pet mesecev, sedaj je skrajšan na tri mesece.

Predlog zakona vsebuje tudi več določb, ki so usmerjene v zmanjšanje moči sindikatov in otežujejo njihovo delo. V zakonu ni določbe, ki bi delodajalce zavezovala, da za sindikate obračunavajo in odvajajo članarino. Rok zaščite sindikalnih zaupnikov po prenehanju mandata je z devetih mesecev skrajšan na šest.

Minister Vlado Dimovski je na pogajanjih povedal, da se bo o predlogu zakona še nekaj časa pogovarjal ločeno s predstavniki delodajalcev in predstavniki delojemalcev. Šele čez čas naj bi o zakonu vsi partnerji skupaj razpravljali na seji ekonomsko-socialnega sveta. Minister želi, da bi bil zakon sprejet še do konca letošnjega leta in bi veljal že v začetku prihodnjega leta.

Iz vsega tega je jasno, da za ZSSS in druge sindikate sporne rešitve niso le posledica pritiska delodajalcev, ki sindikalne zahteve povezujejo z nostalgijo za socializmom in jih imajo za nezdružljive s sedanjo kapitalistično ureditvijo in konkurenčnostjo gospodarstva. Za nekatere sporne rešitve v zakonu o delovnih razmerjih je zaslužna tudi vlada. Zato bi ZSSS ravnala zelo narobe, če bi se zapletla le v spor z Gospodarsko zbornico Slovenije.

F. K.

SKEI Koroške je zgrožena

Zaradi zahrbtnega napada na našega novinarja Mira Petka smo zgroženi. S svojim pisanjem je pomagal tudi nam, koroškim kovinarjem. Ob mnogih dobrih menedžerjih in lastnikih so tudi takšni, ki jim je Petkovo pisanje paralo živce, in zato je prišlo do napada, ki o naročnikih in izvajalcih pove vse. Od državnih organov pričakujemo, da bodo storilce in naročnike hitro odkrili.

Drago Horjak, sekretar območne organizacije SKEI za Koroško

ZSSS ostro obsoja napad na novinarja Mira Petka

Naloga sindikatov je, da odkrivajo nepravilnosti, ki se dogajajo v podjetjih in ustanovah in nanje opozarjajo pristojne institucije. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi novinarji, ki takšne dogodke raziskujejo in o njih seznanjajo širšo javnost. Pogostokrat se nepravilnosti začnejo razreševati šele takrat, ko se o njih piše v medijih.

Tudi novinar Miro Petek je razkrival takšne nepravilnosti in poročal o njih. V Svobodnih sindikatih smo zgroženi in ne moremo razumeti, da so tisti, ki jim ni bilo všeč njegovo pisanje, namesto moči besede in argumentov uporabili brutalno silo. Fizični napad na novinarja Mira Petka, ki se je zgodil v dneh, ko so v parlamentu razpravljali o predlogu zakona o medijih, je vreden kar najostrejšee obsodbe, saj pomeni tudi napad na svobodno in neodvisno novinarstvo.

V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije smo vedno podpirali svobodo govora in pisanja, kot enega izmed temeljnih sestavnih delov demokracije. Za nas niso sprejemljive nobene oblike

pritisikov na novinarje, še posebej pa ne grožnje in fizično obračunavanje. Upamo, da bodo storilci tega gnusnega dejanja kmalu odkriti in kaznovani ter da bodo pristojni organi storili vse, da se podobni primeri ne bodo več ponovili.

Rajko LESJAK, sekretar ZSSS

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljani EU

Kakšna je regionalna politika Evropske unije?

Odgovor: Evropska unija daje regijam velik pomen. To pa seveda še ne pomeni, da posamezne države članice niso več odgovorne za enakomeren in usklajen razvoj regij znotraj svojih meja. Regionalna politika EU pomaga predvsem regijam, ki so opredeljene kot problematične, ne glede na to, kje v Evropi ležijo. Med takšne regije so uvrščena področja, ki so redko poseljena (sever Finske in Švedske), področja, kjer je visoka stopnja brezposelnosti, še posebej med mladimi (Grčija, Portugalska), industrijska področja, na katerih prevladuje te, ka industrija (jeklarstvo, premogovništvo), podeželska območja, ki se praznijo zaradi majhnega števila delovnih mest.

Vir: publikacija Urada vlade za informiranje

Smernice Zveze svobodnih sindikatov Slovenije pri plačni politiki

Analize kažejo, da je politika plač zaradi različnih dejavnikov v gospodarskem sektorju preveč podrejena kratkoročnim interesom kapitala. ZSSS nasprotuje prešibki povezavi med delom in kapitalom v razmerah globalizacije in nujne gospodarske rasti. Oblikovanje plač sedaj temelji na izhodiščni plači in zato med izhodiščnimi plačami in dejanskimi izplačili ni skoraj nikakršne soodvisnosti. Izhodiščne plače je treba v tržnih odnosih ter v pogojih delovanja trga dela nadomestiti z uporabnejšimi mehanizmi. Menimo, da je treba namesto izhodiščnih plač uveljaviti osnovne plače kot ceno dela, ki bo v plačnem sistemu zagotavljala več tržne logike. ZSSS se zavzema za manjše razpone med osnovnimi plačami. Ne nasprotuje pa razlikam v izplačanih plačah, povezanim z uspešnim poslovanjem, ki je pomembno gibalno razvoja in gospodarske rasti. Če želimo kolikor toliko normalen trg dela, moramo vzpostaviti stabilen, med socialnimi partnerji usklajen in razvojno naravnani plačni sistem.

ZSSS in sindikati dejavnosti v njeni sestavi so v preteklosti iskali rešitve in pripravili predloge za spreminjanje plačnega sistema v kolektivnih pogodbah dejavnosti. Cilj ZSSS ni, da se primerja moč z najslabšimi, ampak čim prej približamo najboljše, tako po rezultatih kot po plačah.

Cilji plačnega modela

- Cilji dograjevanja plačnega modela so:
 - odprava slabosti v sedaj veljavnem plačnem modelu (odprava izhodiščne plače, odprava obvezne uporabe količnikov, jasna definicija posameznih kategorij);
 - primerljivost plač za ustrezne kategorije v dejavnostih in med dejavnostmi;
 - razumne razlike med osnovnimi plačami kot ceno dela med posameznimi kategorijami (tarifni razredi);
 - razumljivost plačnega sistema;
 - soodvisnost plač in rezultatov poslovanja tako, da se uravnoteži socialna, stroškovna in razvojna funkcija plač;
 - zagotavljanje gospodarske rasti in povečevanje zaposlovanja.

Osnovna plača

Osnovna plača (cena dela) je znesek, ki ga mora dobiti vsak delavec, razporejen v ustrezni tarifni razred oziroma plačilni razred. Osnovna plača se določa za poln delovni čas ali za opravljeno uro dela. Pri določanju osnovnih plač se morajo upoštevati potrebe delavca in njegove družine za dostojno življenje, raven gospodarske razvitosti, gospodarski položaj v državi in dejavnosti ter raven produktivnosti.

Osnovna plača za poln delovni čas ali uro dela je znesek, ki se mora delavcu izplačati za opravljeno čas in normalne pogoje dela.

Delodajalci in sindikati z upoštevanjem znanih metod vrednotenja dela v kolektivnih pogodbah določajo plačilne razrede kot nadgradnjo tarifnih razredov in s tem uveljavljajo višjo osnovno plačo delavcev na podlagi višje usposobljenosti delavcev za opravljanje delovnega in poslovnega procesa.

Pri razporejanju delavcev na delovna mesta, v ustrezne tarifne razrede in pri določanju njihove osnovne plače delodajalec upošteva tudi delavce, ki pridobijo poklic na podlagi poklicne kvalifikacije in v skladu z določili zakona o nacionalnih

poklicnih kvalifikacijah. Če pride do spora ali dileme, se upošteva Standardna klasifikacija poklicev (Uradni list RS, št. 28/97).

Dodatki k osnovni plači

Pogoji dela in vplivi okolja, ki so določeni v SKP za gospodarstvo ter kolektivnih pogodbah dejavnosti in pomenijo dodatne pogoje nad normalnimi pogoji dela, se obračunavajo in prištevajo k osnovni plači. Dodatki se obračunavajo za čas in pod pogoji, kot jih določa kolektivna pogodba dejavnosti.

ZSSS bo vztrajala, da se dodatki za vplive okolja obračunavajo v enakem znesku za vse delavce, ne glede na njihovo razporeditev v tarifni oziroma plačilni razred.

Dodatek za delovno dobo je mo, no spremeniti le, če se v celotni državi spremeni in poenoti ter ohrani njegov dele, v plači posameznega delavca.

Nadomestila plače

Ni nobenega razloga (razen zahteve delodajalcev po krčenju delavskih pravic) za zamenjavo sedanjega načina ugotavljanja in obračunavanja nadomestil (v času, ko delavec ne dela, ima pa pravico do nadomestila plače). Izjema o pri obračunavanju nadomestil je le, če delavec v preteklem mesecu ni opravil rednega dela. Takrat se mu kot osnova upošteva osnovna plača, povečana le za faktor delovne dobe, saj ni dopustno obračunavati nadomestilo od izplačanih nadomestil.

Delovna uspešnost

Osnovna plača je cena dela. Na delodajalcu je, da optimalno vodi poslovni proces in predlaga cilje poslovanja ter s stimulacijami doseže večjo angažiranost delavca, ki dobi za to nadomestilo v določeni nagradi – stimulaciji. Zato se v ZSSS zavzemamo, da se v kolektivnih pogodbah dejavnosti določijo obvezni kriteriji in pravila za uveljavljanje stimulacij, ali neposredno z izvajanjem kolektivne pogodbe dejavnosti ali z nadgradnjo teh kriterijev in njihovo obdelavo v aktih družbe. Glede na definicijo osnovne plače ima delodajalec možnost ugotavljati usposobljenost delavca za opravljanje dela in ukrepati v skladu z določili kolektivne pogodbe dejavnosti ali zakona.

Del plače na podlagi uspešnosti poslovanja družbe

V kolektivnih pogodbah dejavnosti se določijo obveznosti delodajalca in sindikata v družbi, da pri opredeljevanju planskih ciljev uveljavijo stimulacijo v obliki izplačila dela plače iz naslova uspešnosti poslovanja (prag bi lahko bil postavljen tako, da se ta del plače izplača, kadar presežek prihodkov nad odhodki znaša npr. pet odstotkov). Enako bi določali tudi 13. plačo ali božičnico. Način izplačila pa bi lahko določili v kolektivni pogodbi dejavnosti ali pogodbi med sindikatom in vodstvom družbe. Po tej pogodbi bi plačo iz naslova uspešnosti lahko izplačali v denarju, s premijo pri prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju in še drugače.

Soudeležba pri dobičku

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije se zavzema za čimprejšnje sprejetje zakona o participaciji delavcev pri dobičku.

Struktura plač

- osnovna plača
- dodatki
- nadomestila
- delovna uspešnost
- del plače iz uspešnosti poslovanja
- bruto plača
- prispevki
- dohodnina
- neto znesek za izplačilo
- prispevek delodajalca, ki financira dodatno pokojninsko zavarovanje

Prejemki in povračila stroškov

Minimalni standardi za izplačilo denarnih prejemkov (socialne pomoči, odpravnine za upoko-jitev, regres za prehrano, regres za letni dopust) in za povračila stroškov naj bodo še naprej enotni za vse zaposlene. Vladno uredbo, ki določa stroške kot odbitno postavko, pa je nujno potrebno dograditi. Kolektivne pogodbe dejavnosti naj določajo konkretno višino prejemkov in povračil stroškov.

Dogovor o politiki plač

Ker pričakujemo, da se bo inflacija do leta 2004 približala poprečju EU, je do takrat smiselno določiti eskalacijo, vezano na rast življenjskih stroškov. ZSSS se zavzema, da se pri gibanju realnih plač obvezno uporablja evropska formula, in sicer:

rast inflacije + realna rast družbenega proizvoda = možna realna rast plač.

Namesto družbenega proizvoda je mogoče uporabiti tudi družbeno produktivnost dela v dejavnosti, kar je stvar dogovora socialnih partnerjev. Bistvo je, da so pravila jasna ter socialno in razvojno usklajena.

Zaradi izkušenj iz preteklosti bi pri določanju letošnje eskalacije morali:

- maksimalni možni delež eskalacije obračunati maja ali junija;
- najmanj tri odstotke mase plač uporabiti za enak nominalni dvig osnovnih plač v vseh tarifnih razredih. Osnova za izračun nominalnega povečanja osnovnih plač bi lahko bila poprečna plača po kolektivni pogodbi dejavnosti, brez izplačil 13. plače;
- določiti enotne minimalne standarde za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki se vgradijo v kolektivne pogodbe dejavnosti in v pogodbe v posameznih družbah;
- ohraniti del plače iz naslova uspešnosti poslovanja (13. plača, božičnica);
- določiti minimalni znesek regresa za letni dopust.

O socialnem sporazumu se je možno pogovarjati šele, ko bodo znani njegovi cilji.

Delovna skupina meni, da je to gradivo solidna podlaga za pripravo celovite strategije kolektivnih pogodb dejavnosti in poenotenje ciljev sindikatov gospodarskih dejavnosti. Na tej podlagi so možne dodelave in nadgradnja predvsem posebnih zadev in značilnosti posameznih dejavnosti. Pri plačni politiki pa gradivo zagotavlja načelno enotnost sindikatov, povezanih v ZSSS.

Delovna skupina za oblikovanje smernic:
Sandi Bartol, Bogdan Ivanovič in Brane Mišič

Igre z delavci Pomade se nadaljujejo

Delavke in delavci mariborske poslovne enote novomeškega podjetja Pomada še stavkajo, saj še niso dobili plač, ki jim jih je za začetek tega tedna obljubil eden od lastnikov podjetja. Ko je prišel čas za uresničitev obljubljenega, je predstavnik lastnikov delavce obvestil, da podjetje kreditne pogodbe s tujim partnerjem še ni uspelo skleniti, zato naj bi novembrsko in decembrsko plačo prejeli šele 16. marca.

Ta torek pa je podjetje stavkajočim delavcem poslalo sklepe o čakanju na delo od 9. marca dalje. Sklepe so delavci dobili po pošti kar na dom. Po posvetovanju so se odločili, da bodo v prostorih tovarne še naprej stavkali. Za pomoč se bodo obrnili tudi na varuha človekovih pravic.

Kot nas je obvestil Jože Miklič, sekretar območne organizacije ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino, ne drži, da za zaposlene v matičnem delu podjetja v Novem mestu nihče ne skrbi. Miklič jih je, čeprav niso bili včlanjeni v sindikat, že dvakrat obiskal in jim predlagal, naj se vključijo v sindikat. Pristopne izjave so že dvignili, in če jih bodo izpolnjene vrnili, bo območna organizacija zanje skrbela kot za druge člane. Govoril je tudi z direktorjem in ga opozoril, da so razmere v mariborski enoti Pomade sramota tudi za Dolenjce. Direktor je Mikliča obvestil, da bodo delavci Pomade plače dobili še v tem tednu.

T. K. in F. K.

Kaj predlaga ZSSS glede plačne politike

Kot nam je povedal Brane Mišič, se bo na pogajanjih o plačni politiki ZSSS zavzemala za podpis aneksa k dogovoru, ki velja do konca junija. Aneks naj bi uredil zlasti višino letošnjega regresa za letni dopust, eskalacije in zmanjševanje razlike med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami.

ZSSS bo predlagala, naj letošnji regres znaša 117.298 tolarjev. Eskalacijo (usklajevanje plač z rastjo cen življenjskih potrebščin) bi opravili dvakrat – maja za kakšna dva odstotka, avgusta pa za okroglih pet odstotkov. Avgusta pa plač ne bi povečali vsem za enak odstotek, ampak razpoložljivo maso denarja razdelili vsem v enakem znesku. Na ta način bi začeli zmanjševati razkorak med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami, hkrati pa bi zmanjšali tudi prevelike razlike med plačami.

ZSSS bo predstavnikom delodajalcev predlagala tudi sprejetje skupnega programa pogajanj o spremembah in dopolnitvah kolektivnih pogodb dejavnosti.

Zlobna natolcevanja o sodobnem lastninjenju

Veliki šef se je odločil, da bo zaradi globalizacije, razmer na trgu, racionalizacije poslovanja in nevmakajševskega podjetja A priključil še podjetja B, C in D. Zaradi združevanja od 880 zaposlenih v vseh štirih podjetjih nihče ne bo izgubil delo. Do tu vse lepo in prav, če ...

Sliši se namreč, da zaradi združevanja res ne bo nihče izgubil dela, čez nekaj mesecev pa bo v tako združenem podjetju delalo le še 600 ljudi. Čudno, kako se ljudje kar nekam skrčijo.

Sliši se tudi, da so podjetja A, C in D celo malo prevrednotena, podjetje B pa malo nižje ocenjeno, kot bi moralo biti, vsa štiri skupaj pa naj bi bila "težka" preko sedem milijard tolarjev. Spet čudno. Ustanovitveni kapital novega združenega podjetja pa je predviden v višini treh milijard tolarjev. Kako milijarde kar nekam poniknejo.

Zlobni jeziki celo natolčujejo, da v podjetju B, kjer imajo menda direktorica, njena hči in še en sodelavec 30-odstotni lastniški

Žalostinka moji domovini

Kar precej časa zdaj sem molčala,
čakala in upala sem, da enkrat se boš le pobrala –
iz svinjarji, ki normalne naj bi bile,
tako nam politiki trobezljajo,
medtem pa pridno krađejo in ropajo nas ubogo rajo.

O, kako srečni in ponosni smo pred 10 leti bili,
ko za tvojo samostojnost smo se odločili.
Danes pa že dober del Slovencev to dejanje obžaluje,
saj marsikdo v tebi, naša mila domovina, že "crkuje".

Ni redkost, da na cesti srečaš bledega otroka
in na vogalu trese se beraška roka
oba prosita, prvi nemo, drugi glasno,
da veliko revežev in obupancev že imaš,
pa tebi še ni jasno.

Te nič ni sram, kaj svojemu narodu si naredila,
da polovico delavcev si na cesto zapodila,
ostali pa tresejo pod krutimi rokami se novih gospodarjev,
ki hujši so od najbolj krutih vladarjev.

Tvoje gospodarstvo vodijo zdaj pametni menedžerji.
Po njihovih rezultatih, razen izjem, vidi se, da so le bleferji.
Za sebe pa, kot zgleđa, prav dobro poskrbeti znajo,
s tvojim narodom pa kot z ožeto kunjjo že ravnaajo.

Še sreča, da pustili delavcem so sindikate,
če njih ne bi imeli, bi slekli jim še gate.
Zato delavec – zapomni si eno,
da on edini je, ki mu za tebe ni vseeno.

Zdaj v naši domovini lastninjenje je v modi,
da to lahko speljali so, cel kup podjetij pognali so po vodi.
Kot zgleđa, da temelj bodočega bo gospodarstva,
krut gospodar in delavec – brez vsakega varstva.

Pa denacionalizacija, to hit je naše domovine.
Ko vidiš, kdo stoji za njo, te lahko res vse mine.
Pomisliš kaj, kakšne nove rane s tem si svojemu narodu storila?
In da si tudi ti naš trud, 50 let našega dela, brez sramu razdelila?

Da pa le malo narodu bi se oddolžila,
si nam brezvrednostne certifikate razdelila,
s katerimi bomo vsi bojda bogataši postali,
oh, kako iz tebe se norčuje tvoja domovina, ubogi človek mali.

Ivanka Bajuk

delež, en obrat (beri pršutarno) samo zato ocenili tako nizko, da jo bo na račun svojega deleža in seveda deležev drugih dveh sodelavcev za nagrado dobila direktorica za uspešno izpeljano združitev (odločitev bo padla 17. marca), ob tem pa bo zraven še večji kupček denarja, saj menda ja potrebujejo zagonski kapital, pa čeprav je sam ta obrat vreden dosti več kot 30-odstotni delež. Ko bi delničarji vedeli, kaj se dogaja z njihovim premoženjem ...

Šušlja se celo, da bodo po uspešno opravljeni združitvi šefi nekaterih obratov (beri: delavci z individualnimi pogodbami) morali te obrate (beri: prašičje farme) kar kupiti, če ne, jih bo kupila druga velika firma, ki že sedaj dobavlja pujske za velikega šefa. Ne eden ne drugi pa za nakup ne bodo potrebovali niti tolarja, saj bodo zanj dobili kredit pri samem velikem šefu, za odplačilo kredita bodo pa že poskrbeli delavci v teh obratih, saj bodo menda morali delati še naprej, no ja, vsaj polovica njih, kakor se sedaj predvideva.

Ne vem, ali je za vse te govorice in natolcevanja veliki šef že slišal. Če ni, žalost, če je, pa toliko večja.

Vsaka podobnost s Poslovnim sistemom Mercator, Mesninami dežele Kranjske in Kraljevimi mesninami pa je zgolj zlonamerna.

Mali nergač

Ali kupite Peko?

Poslovna sanacija Peka v minulih dveh letih potrojila zmanjšano izgubo po uspešni finančni sanaciji – Rešitev je videti le v novih aktivnih lastnikih

Primož Pinoza, direktor industrijsko razvojnega centra za usnjarsko in obutveno industrijo, je v pogovoru za naš časnik pred dveh mesecema na vprašanje, kakšne možnosti pripisuje slovenski čevljarstvu v prihodnje, odgovoril, da so te možnosti dobre in da trendi v svetu tudi kažejo tako. Kot kaže, pa to ne bo držalo za tržiški Peko, ki ga v bližnji prihodnosti morda čaka – stečaj.

Tržiška tovarna čevljev je bila v težavah že več let, posebej leta 1998, ko se je za las izognila propadu. Tistega leta so z uspešno finančno sanacijo podjetja, v kateri so svoj delež prispevale banke, dobavitelji, država in zaposleni, dolg zmanjšali od 95 milijonov mark na samo 3,5 milijona. Delež zaposlenih, ki so se odpovedali svojim terjatvam do podjetja, neizplačanim delom plač, je pri tem znašal 3,5 milijarde tolarjev. V začetku leta 1999 je bila imenovana nova uprava, ki je zastavila ambiciozen načrt poslovne sanacije podjetja. Ta je temeljila na reorganizaciji družbe, njeni racionalizaciji, rasti in programu naložb. Vendar se ni izšlo, kar kažejo zadnji podatki o poslovanju Peka v minulih dveh letih.

Omenjena uprava je lani jeseni na pritisk nadzornega sveta Peka odstopila, novo vodstvo tovarne, postavljeno v začetku tega leta, pa je odkrilo, da se izguba Peka iz leta 1999, ki je bilo za 627 milijonov tolarjev, lani ni prepolovila, kot je zagotavljala bivša uprava, pač pa – potrojila. Izgube je v resnici bilo za 1,9 milijarde tolarjev.

Pri tem pa v bilanco poslovanja Peka v lanskem letu še ni vključena rezervacija za strošek morebitne odpravnine članom tričlanske uprave, ki je lani odstopila, v začetku tega leta pa je nadzorni svet odpoklical. Bivši predsednik uprave Tomaž F. Lovše je že izstavil predračun za odvetniške storitve v zvezi z uveljavljanjem njegove pogodbene odškodnine.

Peko torej potrebuje novo finančno pomoč širšega okolja, vendar je vsaj iz enega vira ne more več pričakovati: od zaposlenih namreč, ki so že ob prejšnji finančni sanaciji dali to-

**Mojca Sedmink: Zaposleni smo v preteklosti vložili v sanacijo podjetja, kar smo mogli. Zdaj nam preostane le, da z zavzetim delom pokažemo, da zaradi našega dela podjetje ni moglo za-
iti v težave.**

varni, kar so mogli. Zdaj se nimajo več čemu odreči. V sanaciji bo treba pokriti nastalo izgubo ter vložiti sredstva za zagotavljanje tekoče proizvodnje. Brez hitrega pritoka najnujnejših sredstev bo po besedah predsednice uprave letošnja sezona izgubljena, to pa bi usodo tržiške tovarne zapečatilo.

Nadzorni svet je sanacijske ukrepe nove uprave že podprl. Gre za povečevanje proizvodnje in prodaje ter za zmanjševanje stroškov. Nova uprava pa se bo trudila tudi za povrnitev premoženja, ki ga ima Peko v nekdanji Jugoslaviji in ki mu je bilo v preteklosti odpuščeno.

Neuspešna sanacija v minulih dveh letih je povzročila ne samo visoko izgubo, ampak tudi precejšnje nezaupanje dobaviteljev in kupcev,

pa tudi bank in drugih možnih virov.

Posledice ugotovitve o visoki namesto nizki izgubi so vplivale seveda tudi na zaposlene. Ko smo se novembra leta 1999 pogovarjali s predsednico sindikata v Peku Mojco Sedmink, nam je dejala, kako zelo so si delavci oddahnili, ker po uspešni finančni sanaciji nad njimi ne visi več grožnja stečaja, kot je še v prejšnjem letu. Zdaj so praktično na istem, vendar je prvi šok zaradi poraznih rezultatov sanacije podjetja v minulih dveh letih že minil.

Tokrat nam je Mojca Sedmink dejala: "Nam delavcem preostane edinole zavzeto delo, da bomo pokazali, da ni na naši strani nobene krivde za neuspeh sanacije in da se bodoči sanatorji v prihodnje lahko zanesejo na nas. Smo pa seveda globoko razočarani nad dosedanjimi sanacijskimi 'podvigi', saj smo v preteklosti k sanaciji finančnega stanja Peka prispevali tudi zaposleni. Da bi ohranili tovarno in delovna mesta v njej, smo se odrekli zadolžnicam za premalo izplačane plače od leta 1991 naprej in certifikatom. Proti koncu lanskega leta smo opozarjali lastnike tovarne, da je treba hitro kaj ukreniti, saj je šlo po odstopu prejšnje uprave s Tomažem F. Lovštom na čelu samo še navzdol. Pa se država kot večinski lastnik ni zganila pravočasno. Za to sezono smo začeli izdelovati obutev z zamudo, saj so nekateri dobavitelji odpovedali svoje dobave. In zdaj moramo dati vse od sebe, da ne zamudimo rokov za dobavo čevljev kupcem. Samo tako še imamo možnost, seveda ob dotoku svežega denarja v podjetje, da se izognemo stečaju, o katerem se ponovno šušlja kot o možni 'rešitvi'."

Če bi do stečaja Peka d. d. v Trzinu vendarle prišlo, bi ostalo brez dela več kot 500 zaposlenih v tamkajšnji proizvodnji, v nevarnosti pa bi bila tudi delovna mesta v Pekovi trgovski mreži, kjer je zaposlenih več kot 200 ljudi. Morda pa bi Peko d. d. potegnil za seboj v globine tudi še dve hčerinski podjetji, PGP in invalidsko podjetje. In seveda ČSP d. o. o., trboveljsko šivalnico gornjih delov čevljev za Samsonite, ki pa jih finalizirajo v Trzinu. V družbi Peku je zdaj zaposlenih vsega skupaj 1292 delavcev, v Trzinu in v trgovski mreži pa skupaj 770.

"Za zdaj sindikat nima vzroka za protest, saj smo vsa zadnja leta plače in vse dodatke dobivali redno izplačane," je odgovorila Sedminkova na vprašanje, kaj namerava v nastalem položaju storiti sindikat. "Vsekakor pa se zaposleni ne nameravajo odreči ničesar več. Na starih strojih dosegamo evropske norme in za to dobivamo plače, ki delavkam in delavcem v proizvodnji ne zagotavljajo dostojnega življenja. Proizvodni delavec v Trzinu je januarja letos, ko so bile plače nekaj boljše, dobil neto 74.000 tolarjev."

O tem, kako si zamišlja sanacijo podjetja, ki ga vodi, koliko sredstev bi bilo potrebnih za ohranitev tekoče proizvodnje, kakšen je načrt sanacije in odziv nanj pri lastnikih družbe ter kaj pomeni program zmanjševanja stroškov za delavce, smo želeli povprašati predsednico uprave družbe Marto Gorjup Brejc. Vendar nam predsednica uprave družbe Peko do zaključka redakcije na vprašanja ni odgovorila. Zato bomo o tem poročali kdaj v prihodnje.

B. R.

Prva pomoč ministrstva

Skopo sporočilo ministrstva za gospodarstvo o sestanku ministrice Tee Petrinove s predstavniki družbe Peka in občine Trzin ta torek ni povedalo veliko ne o načinu reševanja krize v Peku niti o njegovih možnostih za obstanek. V njem je zapisano samo, da so se udeleženci dogovorili za takojšnje ukrepe; za uspešno sanacijo bo treba najti aktivnega lastnika, aktivnosti udeležencev pa bodo usmerjene tudi v premostitev kratkoročne nelikvidnosti. Ministrstvo za gospodarstvo bo oblikovalo delovno skupino, ki bo preučila možne načine reševanja krize v Peku. V mikrofone novinarjev pa so po sestanku povedali: ministrice Petrinova, da država, sicer večinska lastnica, ne bo več vlagala v Peko, kot je v preteklosti, pač pa bo treba najti svež denar, najraje s prodajo družbe. Za prvo silo pa naj bi še prispevala denar za prihodnje plače zaposlenih v Peku. Direktorica Peka Marta Gorjup Brejc pa je med drugim napovedala racionalizacijo pri plačah in zmanjševanje števila zaposlenih. Župan Trzina Pavel Rupar, ki se stečaja Peka zelo boji, saj bi se občina gospodarsko sesula, pa je dejal, da ima po sestanku spet upanje na dober izid.

Kjer se prepirata dva, lastnik dobiček ima?

Različna, celo nasprotna pristopa bratskih sindikatov v Novoteksu-Tkanini pri boju za delavske pravice

Družba Novoteks-Tkanina je lani oktobra uspešno zaključila postopek prisilne poravnave in uprava skuša pridobljeni predah izkoristiti za sanacijo podjetja. Žal pri tem ne gre brez, po prepričanju uprave, nujnih racionalizacij pri številu zaposlenih in pri zmanjševanju pravic delavcev. Uprava je lani odpovedala podjetniško kolektivno pogodbo, sredi preteklega meseca pa sindikatoma v družbi ponudila svoj predlog nove podjetniške kolektivne pogodbe. V Novoteksu-Tkanini sta dva samostojna sindikata v okviru sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije ZSSS, sindikat v Novoteksu-Tkanini d. d. in sindikat v Predilnici Metlika. Zdaj bijeta boj z upravo proti zmanjševanju pravic delavcev, zajetih v tarifnem delu kolektivne pogodbe. Žal pa prizadevanja za skupni nastop (verjetno pa tudi njihov domet) ovirajo različni pogledi na način sindikalnega boja. Konec minulega tedna je zato uprava dobila poleg stališč izvršnega odbora sindikata iz Novega mesta še ločeno, negativno mnenje izvršnega odbora sindikata iz Metlike o vsebini teh stališč.

Najprej je bil sestanek pogajalske skupine obeh sindikatov in izvršnega odbora sindikata iz Novega mesta o normativnem delu kolektivne pogodbe. O normativnem delu pogodbe so na tem sestanku dosegli soglasje.

S sestanka izvršnega odbora sindikata novomeškega dela Novoteksa-Tkanine, na katerega sta bila povabljeni tudi Boris Govednik in Jože Miklič, je prišlo za Govednika vsebinsko netočno stališče do predloga uprave. Zaradi tega je Govednik poslal upravi ločeno mnenje, v katerem se izvršni odbor sindikata v Metliki v celoti distancira.

Uprava Novoteksa-Tkanine je odpovedala podjetniško kolektivno pogodbo predvsem zato, ker je dajala zaposlenim v Novoteksu-Tkanini bistveno višje bonitete, kot so določene v splošni kolektivni pogodbi.

“Podjetje si niti slučajno ne more privoščiti izplačevanja tolikšnih bonitet,” pravi Žibert. “Če bi se to nadaljevalo, bi bili ogroženi sanacija podjetja, ki je lani uspešno zaključilo postopek prisilne poravnave, in njegova konkurenčnost na trgu.”

V odpovedani podjetniški kolektivni pogodbi je po mnenju uprave bil dosti predolg letni dopust ter trajanje odsotnosti z dela z nadomestilom plače (za poroko, selitev in druge podobne priložnosti). Previsoki so bili podatki za nadure in nočno delo, saj so skoraj dvakratno presegli dodatke, kot jih določa splošna kolektivna pogodba. Jubilejne nagrade so se izplačevale za skupno delovno dobo (uprava bi jih izplačevala samo za delovno dobo, doseženo v tem podjetju); nekaj večje, kot je določeno v splošni kolektivni pogodbi, pa je bilo tudi nadomestilo za prevoz na delo.

To so največji, čeprav ne edini trni iz podjetniške kolektivne pogodbe v peti uprave Novoteksa-Tkanine.

Darko Fideršek, novi predsednik sindikata v novomeškem delu podjetja, nam je dejal, da jih od vseh predlogov uprave najbolj motijo tisti, ki se tičejo krčenja dopusta in namera uprave, da bi se najprej dogovorili o normativnem delu kolektivne pogodbe, kasneje pa še o tarifnem, ki pa bi ga obravnaval pravilnik in ne bi bil sestavni del kolektivne pogodbe. Na to nikakor ne nameravajo pristati, čeprav predsednik uprave Stojan Žibert zatrjuje, da je takšna ureditev področja plač in dodatkov povsem v skladu z zakonodajo in da pravilnika ne bodo uveljavili, ne da bi ga uskladili s sindikatom. Zagotovilo, da ga uprava mora spoštovati, bo tudi vneseno vanj. Konec koncev bi urejanje plač lahko ostalo sestavni del kolektivne pogodbe, tako nam je zatrjeval njen predsednik, vendar bi v tem primeru najprej sprejeli normativni in kasneje še sporni tarifni del. Vmes bi seveda veljal sedanjí sistem.

Boris Govednik: Sindikat Predilnice Metlika se zaveda, da bo nova podjetniška kolektivna pogodba manj ugodna, vendar si ne bomo prizadevali za obseg pravic zaposlenih, ki bi ogrozil delovna mesta.

Nikola Rončević, član izvršnega odbora novomeškega dela sindikata, donedavna pa njegov predsednik, pa nam je dejal, da ga večje ugodnosti za zaposlene, kot so v splošni kolektivni pogodbi, nič ne motijo. Sprejema jih kot nekakšno nadomestilo za nizke plače, ki so še nižje zaradi pred leti sprejetega aneksa h kolektivni pogodbi, po katerem je uprava glede na rezultate poslovanja plače lahko znižala do 12 odstotkov. To dopolnilo kolektivne pogodbe uprava še vedno pridno uporablja.

Bolj razumevajoč do stališča uprave je predsednik sindikata Predilnice Novoteksa-Tkanine v Metliki, Boris Govednik. Dejal nam je, da je bila podjetniška kolektivna pogodba odpovedana, ker ni več ustrezala sedanjim razmeram. Zlasti v velikem razkoraku z drugimi so bili dopusti, saj so posamezniki imeli teoretično tudi po 40 dni letnega dopusta. Zaveda se, da bo nova pogodba slabša od sedanjí, vendar si sindikat predilnice ne namera-

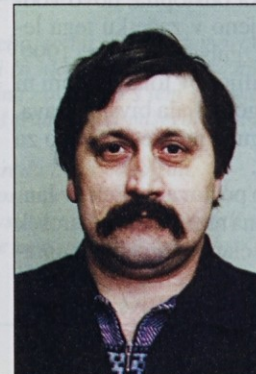
va prizadevati za takšen obseg pravic zaposlenih, ki bi požrl delovna mesta. Primarna naloga za sindikat je ohranitev čim več delovnih mest.

Prizadeval pa si bo za ureditev transparentnega sistema plač, da si bo vsak delavec lahko sam izračunal, koliko je zaslužil in pa, da bi zaposleni za 100-odstotno opravljeno delo dobili 100-odstotno plačo. Delavci, ki dajo vse od sebe, ne smejo biti krivi zaradi nespособnosti vodstva.

Urediti je treba tudi planiranje dela, nadur, nočnega dela, dela ob praznikih. Metliški sindikat letos prvokrat ni dal soglasja k nočnemu delu. Govednik pravi, da zato, ker so soglasje v upravi doslej izrabljali, da so delo ob sobotah zelo dobro plačali (ovrednotili so ga kot nočno delo!), vendar iz nespremenjenosti mase za osebne dohodke. Zato so bile redne plače nižje.

Tako so nam pripovedovali predstavniki uprave in sindikata pred skupnim sestankom obeh sindikatov in njune pogajalske skupine, ki je bil 27. februarja in na katerem so sprejeli za Govednika sporno skupno stališče. Po sestanku je predsednik sindikata družbe Novoteks-Tkanina d. d. Darko Fideršek ob pomoči sekretarja območne organizacije ZSSS Dolenjske in Bele krajine Jožeta Mikliča zapisal stališča, kot naj bi jih sprejel sindikat družbe na razširjeni seji izvršnega odbora s predstavnikom sindikata Predilnice Metlika (Borisom Govednikom ter sekretarjem območne organizacije ZSSS Jožetom Mikličem, op.p.).

“Kot naj bi jih sprejel” smo zapisali, ker je

Darko Fideršek: Najnujnejše za sindikat Novoteksa-Tkanine d. d. je pogajanje o odpravi aneksa h kolektivni pogodbi o zniževanju plač do 12 odstotkov glede na rezultate poslovanja.

na tako zapisana stališča ostro reagiral Boris Govednik, ter poslal upravi svoje ločeno mnenje (oziroma mnenje sindikata Predilnice Metlika) o predlaganem načinu spreminjanja kolektivne pogodbe.

“Vsebinska zapisanih stališč je povsem drugačna od tistega, kar smo se na skupnem sestanku in tudi že prej pogajalska skupina dogovorili,” nam je dejal Boris Govednik.

Govednik se je strinjal, da sta se sindikata dogovorila o enotnem pristopu k pogajanjem in da sta v ta namen že oblikovala skupno pogajalsko skupino. Vendar, poudarja, se nista dogovorila, da ji bo strokovno pomoč nudil sekretar območne organizacije Jože Miklič. V točki dve in tri spornih skupnih stališč je zapisano, da se sindikat strinja s takojšnjimi pogajanjimi o novi kolektivni pogodbi družbe, vendar bi se najprej dogovorili o najnujnejših spremembah. Za sindikat novomeškega dela podjetja je najnujnejša zadeva odprava do-

Delavci Gostinskega podjetja Rudar v stečaju čakajo na svoj denar že več let

Zakaj sodni mlini meljejo počasi

Gostinsko podjetje Rudar iz Trbovelj je od 10. junija 1997 v stečaju. Bivši zaposleni, ki sta jih je v stečajnem postopku zastopala območna organizacija ZSSS za Zasavje in njen takratni odvetnik Ivan Blatnik, še vedno čakajo na poplačilo svojih terjatev. S tem so zelo nezadovoljni, saj je stečajni upravitelj že pred časom uspel prodati vse premoženje stečajnega dolžnika. Sekretarka v območni organizaciji Tjaša Logar je prejšnji petek prizadete in odvetnika povabila na pogovor, na katerem naj bi si nalili čistega vina. Sklenili so tudi s problemom seznaniti javnost, da bi tako vplivali na hitrejšo reševanje sodnega spora, ki se tri leta ni premaknil z mrtve točke.

Kot so povedali udeleženci pogovora, je odvetnik Ivan Blatnik v imenu 85 bivših Rudarjevih delavcev 30. septembra 1997 vložil tožbo za poplačilo njihovih terjatev za premalo izplačane plače v obdobju 1991-1992. Stečajni upravitelj je ta zahtevek prerokal, češ da je zastaral. Odvetnik pa je v tožbo med drugim zapisal, da terjatev ni zastarana, ker je delodajalec (to je GP Rudar, p. o.) terjatev pri lastninjenju priznal v celoti. Delodajalec je 18. marca 1996 poslal na ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj vlogo za izdajo potrdila za neizplačani del plač. Glede na splošni zastaralni rok (ta je pet let) se je s to vlogo delodajalec odpovedal zastaranju dela terjatve za neizplačane plače, za drugi del neizplačanih plač, ki bi lahko še zastarale, pa je ta vloga pomenila priznanje terjatve in pretrganje zastaranja. Terjatev za tretji del premalo izplačanih plač (obdobje maj-december 1992) pa do začetka stečajnega postopka sploh ni zastarala. Odvetnik je s tožbo uveljavljal skupaj 112.713 tolarjev (26.223.000 tolarjev glavnice in 85.599.000 tolarjev obresti).

V zvezi s tožbo (očitno ni bila dovolj popolna) je odvetnik sodišču poslal še več pripravljalnih vlog. Kot je povedal na sestanku z delavkami, je bilo leta 1998 že jasno, da bo sodni postopek dolgotrajen. Zaradi tega je stečajnemu upravitelju predlagal, naj o sporu odloči arbitraž. To naj bi opravila Nina Plavšak, znana strokovnjakinja za takšna vprašanja. Njene predloge naj bi bili obe strani dolžni spoštovali in ravnati skladno z njimi. Blatnik je šele decembra 2000 na novi sodni obravnavi zvedel, obvestil ga je odvetnik nasprotna stranka, da je Plavšakova arbitražni predlog tudi pripravila. Ker je bil v korist Rudarjevih delavcev, ga je odvetnik zadržal kar v predalu (pri tem naj bi ravnal skladno z navodili stečajnega senata) in zato bi se moral postopek na sodišču nadaljevati.

Ta pa se je vlekel zlasti zaradi pogoste odsotnosti sodnice (odpadale so tudi že razpisane obravnave). Enkrat je bila odsotna kar devet mesecev. Zaradi tega je odvetnik sodišču vsako leto poslal več urgenc.

Ker nobena ni zalegla, je odvetnik januarja letos poslal sodišču še nadzorstveno pritožbo. Predsednici delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani (v Trbovljah to sodišče nima oddelka) je med drugim napisal, da ima stečajni upravitelj že dve leti rezerviran denar (njegova vrednost naj bi se iz dneva v dan zmanjševala) za poplačilo terjatev Rudarjevih delavcev. Glavna razdelitev stečajne mase je bila opravljena že 3. novembra 1998. Več obravnav je odpadlo zaradi bolezni sodnice. Vsebinska spora je zaradi dejanskega stanja enostavna, sporno naj bi bilo le vprašanje zastaranja dela terjatev. Blatnik je predsednici sodišča predlagal, naj določi novega sodnika, ki naj čim prej razpiše glavno obravnavo. "Vsi upniki so zelo nezadovoljni in ogorčeni. Moram poslušati očitke o koruptivnosti odvetnikov, sodnikov in stečajnih upraviteljev. Predlagam, da to urgenco štejete za nadzorstveno pritožbo," je zapisal Blatnik.

Predsednica sodišča mu je odgovorila že po nekaj dneh. Ker je sodnici bolniški stalež podaljšal do konca marca, namerava sodišče njene sta-

rejše nerešene zadeve dodeliti drugim sodnikom. Zadevo bodo na sodišču obravnavali kot prednostno. Ker pa je odločitev sodišča odvisna od sprejetja posebnega programa hitrejšega reševanja zadev, lahko vsi prizadeti pričakujejo, da se bo sodni postopek v sporu nadaljeval še v prvi polovici letošnjega leta.

Kot je na pogovoru povedal Blatnik, prizadeti delavci ne morejo pričakovati, da bo sodni postopek na prvi stopnji končan prej kot v dveh ali celo treh letih. Na vprašanje, zakaj jim ste-

Delavke bivšega Rudarja se bojijo, da bo zanje rezerviran denar spuhel kam drugam.

čajni upravitelj rezerviranega denarja ne izplača, je Blatnik povedal, da tega ne sme, saj mora paziti, da ne bodo oškodovani drugi upniki. Če bivši Rudarjevi delavci s tožbo ne bodo uspešni, bodo drugi upniki dobili denar, ki je sedaj rezerviran zanje. Delavke so izražale skrb, da bo denar spuhel. To se je po njihovih besedah že marsikje zgodilo, ne da bi kdo za to odgovarjal. "Ker smo gostinke, se lahko vleče tako dolgo, če bi bili rudarji, bi bilo rešeno takoj," so menile.

Delavke so ob koncu pogovora dejale, da je odvetnik Blatnik njihovo edino upanje. Skušale bodo telefonirati tudi stečajnemu upravitelju, s katerim pa nimajo dobrih izkušenj. Ena od delavk se bo obrnila tudi na poslanca državnega zbora, izvoljenega v njenem okolju.

Franček Kavčič

12-odstotnega odbitka pri plačah; gre pa tudi za izločitev disciplinskega dela kolektivne pogodbe v poseben pravilnik in članstvo predstavnika sindikata v disciplinski komisiji, za ureditev nadurnega dela, izrabe delovnega časa, za spremembo meril za določanje letnega dopusta.

Boris Govedniku se urejanje in spreminjanje kolektivne pogodbe zdi smiselno le, če bo celovito. Aneks h kolektivni pogodbi, ki uveljavlja te odbitke, je Govednik podpisal v imenu sindikata Predilnice Metlika, vendar nima nič proti, če bi ga uspeli v pogajanjih izničiti. Zanj zelo sporno pa je besedilo zadnjega odstavka skupnih stališč, ki pravi, da sta bila

za pogajanja z upravo in za obrazložitev sindikalnih stališč pooblaščen predsednik sindikata družbe Darko Fideršek in sekretar območne organizacije ZSS Jože Miklič. Po Govedniku so se na skupni seji dogovorili, da imata oba imenovana pooblastilo samo za dogovor z upravo o načinu pogajanj pri tarifnem delu kolektivne pogodbe, ne pa tudi za pogajanja o normativnem delu, ki je že usklajen, kar kaže tudi zapisnik pogajalske skupine.

V ločenem mnenju upravi sindikat Predilnice Metlika poudarja, da sta se sindikata dogovorila, da k pogajanju o kolektivni pogodbi pristopata usklajeno in da bodo takšni tudi njuni predlogi.

Ker so bila stališča razširjena seje sindikatov družbe 27. februarja v vseh štirih točkah in posebej v zadnjem odstavku za Govednika zapisana netočno, je v ločenem mnenju upravi sporočil, da jih sindikat Predilnice Metlika in metliški del sindikalne pogajalske skupine v celoti zavračata.

Kaj lahko s tem stori uprava podjetja? Ne preostane ji drugega, tako pravi njen predsednik Stojan Žibert, kot da skuša najprej ugotoviti bistvo razhajanj med mnenji obeh sindikatov in se potem odločiti za naslednje korake. Pogajanj z vsakim sindikatom posebej pa zanesljivo ne bo začejala.

B. R.

Pogovor s predsednikom sindikata delavcev trgovine v podjetju Koroška trgovina Francem Juterškom

Po združitvi trgovskih podjetij so delavci ohranili vse pravice

“Združitev treh trgovskih podjetij na Koroškem v novo trgovsko podjetje Koroška trgovina je bila za delavce zelo koristna, saj je novo podjetje večje in močnejše, s tem pa tudi uspešnejše v konkurenčni bitki med številnimi trgovskimi podjetji, ki poslujejo na območju Koroške,” pravi predsednik Sindikata delavcev trgovine Slovenije (SDTS) v podjetju Koroška trgovina Franc Juteršek. “Če se naša podjetja ne bi združila, bi nas koroške trgovce velika trgovska podjetja, ki so v zadnjih letih prišla na Koroško od drugod, verjetno že izrinila s trga.”

Poleg Name, ki na Koroškem posluje že vrsto let, sta v zadnjih letih na to tržišče z velikimi investicijami prodrla tudi Mercator in Spar.

“Jasno je bilo, da bodo morala koroška trgovska podjetja na to ustrezno reagirati,” pravi Juteršek. “Združitev Oskrbe iz Dravograda, Zile iz Slovenj Gradca in Ponudbe iz Radelj je odgovor koroških trgovskih podjetij na čedalje večjo konkurenco in na prodor drugih trgovskih podjetij na območje naše regije,” pravi Juteršek. “Najprej je vse kazalo, da se bo v podjetje Koroška trgovina združilo šest koroških trgovskih podjetij. Ker vodilni v teh podjetjih niso našli skupnega jezika, so se nekatera podjetja priključila k Eri, tri podjetja pa so ustanovila novo trgovsko družbo, ki je začela poslovati 1. januarja 2000.” V tem nekateri delavci vidijo simboлично: novo podjetje za novo tisočletje!

Juteršek meni, da bi bilo za delavce v trgovini na Koroškem boljše, če bi se v novo podjetje združilo vseh šest manjših koroških trgovskih podjetij, saj bi bili potem še močnejši in še bolj konkurenčni. Prednosti združitve treh podjetij v Koroško trgovino je po Juterškovih besedah veliko. “Pomembno je, da so vsa tri podjetja združila svoje izkušnje in poslovne vezi. Večje podjetje se tudi lažje dogovarja z dobavitelji, nenazadnje pa je v večjem podjetju tudi socialna varnost zaposlenih večja kot v manjšem. Če bi ostali vsak zase in majhni, bi nam danes že presneto trda predla.”

Ob združitvi ni nihče ostal brez dela

Izkušnje združitve so tako pozitivne, da danes nekateri v Koroški trgovini že razmišljajo o povezovanju z drugimi trgovskimi podjetji preko regionalnih meja.

V podjetju Koroška trgovina danes 390 delavcev. “Ob združitvi si je naš sindikat prizadeval, da bi v novem podjetju našli delo za vse in da ne bi odpustili nobenega trajno presežnega delavca. V teh prizadevanjih smo tudi uspeli, saj zaradi združitve ni izgubil dela noben delavec,” pravi Juteršek. “Res pa je, da se zdaj novo podjetje srečuje s problemom manjših poslovalnic izven večjih centrov. Če bo podjetje takšne poslovalnice začelo ukinjati, lahko to privede do odpušcanja trajno presežnih delavcev. Vendar pa v sindikatu upamo, da se bodo našle ustrenejše rešitve.”

Zaradi večje konkurence se je v vseh trgovskih podjetjih povečal tudi pritisk na zniževanje stroškov. Zaradi tega se po Juterškovih besedah ekonomski položaj zaposlenih v trgovini realno slabša. “V Oskrbi Dravograd so bile denimo pred leti plače za 30 odstotkov višje od določenih s kolektivno pogodbo, v novem podjetju Koroška trgovina pa so plače samo še za odstotek nad kolektivno pogodbo.”

Lani so delavci dobili tudi regres za letni dopust. “Regres je podjetje delavcem izplačalo v dveh delih in v gotovini. Pomembno je tudi, da je podjetje spoštovalo rok za to izplačilo, ki je določen s kolektivno pogodbo.”

Delavci redno prejemajo tudi regres za malico, podjetje pa jim vrača tudi stroške za prevoz na delo in iz dela. “Povedati moram, da smo delavci ob združitvi obdržali pravice, ki smo jih imeli prej. Dejansko to pomeni, da novo podjetje spoštuje najvišjo raven pravic, ki so si ga delavci v preteklosti izborili v katerem koli podjetju. Včasih je denimo Oskrba vračala delavcem stroške za prevoz na delo in iz dela v celoti. Čeprav kolektivna pogodba določa, da je delodajalec dolžan delavcem povrniti le 60 odstotkov prevoznih stroškov, naše podjetje zdaj

Franc Juteršek: Združeni smo močnejši in bolj konkurenčni.

vsem delavcem vrača prevozne stroške v celoti. Skratka, noben delavec zaradi združitve ni bil prikrajšan za nobeno pravico, ki jo je že imel.”

“Če kakšen delavec zaide v težave, mu priskočita na pomoč tako podjetje kot sindikat. Običajno se z upravo dogovorimo, kdo bo s solidarnostno pomočjo delavcem pomagal, ali podjetje ali sindikat ali vsi skupaj. Lani nam je na pogajanjih z upravo uspelo doseči, da so vsi zaposleni prejeli 30.000 tolarjev božičnice v bonih.”

Solidarnost med delavci

Sindikat ob koncu leta obdaruje tudi otroke vseh zaposlenih. “Pri tem ne delamo nobene razlike med otroki naših članov in med tistimi otroki, katerih starši niso v članje ni v sindikat. Zdi se nam prav, da naš sindikat ne ločuje otrok, saj bodo nenazadnje tudi ti otroci nekega dne odrasli in se bodo sami vključili v sindikat, če jim bo ostal v prijaznem spominu.”

Lani je sindikat delavcev trgovine v podjetju organiziral tudi spoznavni dan za vse zaposlene. “Stroške za srečanje, ki je bilo namenjeno zbliževanju zaposlenih iz treh bivših podjetij, sta si razdelila sindikat in podjetje. Reči pa moram, da je bilo srečanje koristno in uspešno, saj ljudje veliko lažje pri delu sodelujemo, če se poznamo. Takšna srečanja prispevajo tudi k temu, da delavci občutimo večjo pripadnost podjetju in kolektivu, kar je ob hu-

di konkurenci na trgu dandanes koristno in nujno.”

Sindikat podjetja neguje tudi tradicijo prirejanja izletov po Sloveniji, skupno z vodstvom podjetja pa pripravi tudi srečanje zaposlenih ob koncu poslovnega leta.

Prek sindikata lahko delavci tudi letujejo po ugodnih cenah. “Zdaj, ko smo združili počitniške zmogljivosti vseh treh podjetij, imamo delavci več možnosti za letovanje,” pravi Juteršek. “Nastanitvene objekte imamo na morju, po ugodnih cenah pa lahko letujejo naši delavci tudi v Lipi v Lendavi.”

Sindikat podjetja organizira tudi različne akcije, preko katerih lahko delavci ceneje kupujejo ozimnico in druge proizvode. “Takšne akcije organiziramo praviloma vsake tri mesece.”

V podjetju je po Juterškovih besedah dobro poskrbljeno tudi za izobraževanje delavcev za potrebe podjetja. V zadnjem času je podjetje tako omogočilo izobraževanje 20 višičaristom in devetim voznikom, ki so za pridobitev licence morali končati četrto stopnjo izobraževanja. Podjetje jim je omogočilo, da so si pridobili poklic trgovca, kar bo še povečalo njihove zaposlitvene možnosti. “Malo več razumevanja pa bi lahko podjetje pokazalo tudi za izobraževanje tistih delavcev, ki se izobražujejo v lastnem interesu,” pravi Juteršek.

Sindikat v podjetju skrbi tudi za rekreacijo svojih članov. Zakupljene ima termine na teniškem igrišču, za druge oblike rekreacije pa se dogovarjajo sproti.

Članom, ki se znajdejo v stiski, pa ne pomaga samo sindikat v podjetju, temveč lahko pridobijo tudi solidarnostno pomoč republiškega odbora Sindikata delavcev trgovine Slovenije.

“Blagajne vzajemne pomoči pa v novem podjetju še nimamo. Problem, s katerimi se srečujejo posamezni delavci, rešujemo s solidarnostnimi pomočmi.”

Razvit socialni dialog v podjetju

Sindikat v podjetju Koroška trgovina delavcem veliko nudi. Ka-

ko pa sodeluje z vodstvom podjetja? "Zelo dobro!" pravi Juteršek. "Predsednik uprave podjetja Vinko Poderžan vidi v sindikatu socialnega partnerja, s katerim je treba biti v dialogu. Odziva se tudi na naša vabila in prihaja na seje, na katere ga povabimo. Najbolj pomembno pa je, da se tisto, kar se dogovorimo, v veliki meri tudi realizira. Pogajanja med sindikatom in vodstvom podjetja so marsikdaj zares trda in dolgotrajna, vendar pa dogovore spoštujeta obe strani."

Kakor pravi Juteršek, v podjetju dobro dela tudi svet delavcev, ki ga vodi Danica Ferk, ki je bila predsednica sindikata v Ponudbi Radlje. Sodelovanje med sindikatom in svetom delavcev je dobro, svet delavcev dobro sodeluje tudi s tremi predstavniki delavcev v nadzornem svetu podjetja.

Sicer pa so večinski lastniki podjetja zaposleni, bivši zaposleni in upokojeanci. "Notranji lastniki imamo okoli 60 odstotkov delnic podjetja. Prizadevamo si, da bi tako tudi ostalo," pravi Juteršek.

Kaj pa ta čas delavce posebej žuli? "Ne samo v našem podjetju, temveč v trgovini nasploh so plače pre nizke. To je poglavitni problem, saj s svojimi plačami delavke in delavci dandanes težko preživljajo družine," pravi Juteršek. "Poseben problem pa je delo v dežurnih prodajalnah, čeprav podjetje delavcem za delo ob nedeljah plačuje poseben dodatek. Delavke in delavci so zaradi tega večkrat v dilemi: ali ob že tako in tako skromnih plačah še kaj zaslužiti ali pa več časa posvetiti družini. Sindikati se zavzemamo, da bi delavci tudi ob nedeljah in praznikih imeli čas za počitek in za svoje družine. Seveda pa to ni odvisno samo od nas, tem-

več zlasti do tega, kaj počne in kako se obnaša konkurenca."

Juteršek opozarja, da bi bilo za vse delavce v trgovini zato veliko bolje, če bi občinski sveti skupaj z inšpekcijskimi službami skrbeli za dosledno spoštovanje pravilnika ministrstva in občinskih odlokov o odpiralnem času prodajaln. Žal pa danes na tem področju ni reda. "Delavci v trgovini smo živo zainteresirani za red na tem področju!" pravi Juteršek. "Če pri nas pristojni ne znajo narediti reda, naj gredo pogledati čez mejo v sosednjo Avstrijo, kakšen red mora vladati glede odpiralnega časa prodajaln. Tam nobenemu trgovcu ne pade na pamet, da bi kršil red v zvezi s tem, saj bi bile zanj sankcije prehude. Pri nas pa je v zvezi z odpiralnim časom prodajaln še vedno anarhija. Zares ni nobene logike, da so ob nedeljah odprte tudi prodajalne s čevlji in številnimi drugimi proizvodi, ki jih človek ne potrebuje nujno."

Koroška trgovina ima svoje poslovne valnice v osmih občinah oziroma na območju celotne Koroške razen v mežiški dolini. "V večini občin obratovalnega časa dežurnih prodajaln še niso zadovoljivo rešili," pravi Juteršek. "Nasploh imamo včasih občutek, da se vodstva nekaterih občin mačehovsko obnašajo do domačih trgovskih podjetij."

Na srečo pa se, kakor pravi Juteršek, za pravice delavcev dosledno bori republiški odbor Sindikata delavcev trgovine Slovenije, ki je že zelo veliko storil za to, da bi se vprašanje obratovalnega časa prodajaln uredilo. Žal pa se zaradi premajhne aktivnosti pristojnih v občinah in v inšpekcijskih službah razmere na terenu in v praksi prepočasi spreminjajo na bolje.

T. K.

njih dveh letih niso ustvarjeni na račun nezakonito obračunanih destimulacij delavcem, ampak so v največji meri plod trdega, strokovnega in siceršnjega dela vodstva in večjega dela zaposlenih. Zato ji predlagam, da pašnik za svoje delovanje poišče še kje drugje v Zasavju, čeprav je res, da je teh zaradi številnih stečajev in zapiranj podjetij čedalje manj. Ker nočem, da bi mednje bila uvrščena tudi Potrošnja, ki jo vodim zadnja štiri leta, se s sodelavci in našim strateškim partnerjem Ero, d.d. iz Velenja intenzivno ukvarjam ne samo s tekočim poslovanjem, temveč predvsem s pripravami na novo investicijo – izgradnjo za Zasavje največjega prodajnega centra, ki naj bi prispeval k ohranitvi delovnih mest naših delavcev in tudi k zmanjšanju nezaposlenosti v Zasavju. Ali ni to tudi v interesu in skladno s programsko usmeritvijo sindikata?

Emil Štern, direktor Potrošnje, d. d.

Sindikalna lista

Marec 2001

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.156,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.077,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00

2. Kilometrini (od 02. 11. 2000 dalje)	52,80	52,80
(od 14. 11. 2000 dalje)	49,86	49,86
(od 23. 01. 2001 dalje)	51,24	51,24
(od 06. 02. 2001 dalje)	51,90	51,90
(od 20. 02. 2001 dalje)	52,83	52,83
(od 05. 03. 2001 dalje)	52,26	52,26

3. Ločeno življenje*	83.029,00	60.671,00
----------------------	-----------	-----------

4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2001)		
– po SKPGD (na delovni dan)	602,00	602,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	60.518,00	51.005,00
– za 20 let	90.777,00	76.507,00
– za 30 let	121.036,00	102.009,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	415.146,00	639.078,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	124.544,00	102.009,00
– ob smrti v ožji družini	62.272,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2001)	84.418,00	84.418,00
------------------------------------	-----------	-----------

5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2001)	44.367,00	44.367,00
------------------------------------	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust

– najmanj	107.712,00	117.298,00
– ali največ	149.118,00	
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Želim dobro podjetju in delavcem

Sekretarka OO SDT Zasavje gospa Tjaša Logar se je v Novi Delavski enotnosti št. 9 z dne 1. 3. 2001 ponovno na široko razpisala, tokrat v zvezi z mojim odgovorom, objavljenim v rubriki Odmevi pred tednom dni.

Kar zadeva mene, imam namen z javnim polemiziranjem prenehati tako z njo kot tudi z njenimi informatorji, ki so jo doslej oskrbovali z marsikatero napačno informacijo.

Bralcem in gospe Logarjevi želim samo še pojasniti, da doseženi pozitivni rezultati našega podjetja v zad-

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99), Aneks št. 3 (Ur. l. RS št. 73/00) za februar 2001

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,00	65.819
II. Manj zahtevna dela	1,12	73.717
III. Srednje zahtevna dela	1,25	82.274
IV. Zahtevna dela	1,45	95.438
V. Bolj zahtevna dela	1,60	105.310
VI. Zelo zahtevna dela	1,90	125.056
VII. Visoko zahtevna dela	2,25	148.093
VIII. Najbolj zaht. dela	2,60	171.129
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,10	204.039

Eskaacija (Ur. l. RS št. 2/2001) 4,50% (januar 2001)
Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99 z dne 25. 05. 1999)

2. Regres za letni dopust za leto 2001 (v skladu z ZMPUPR, Ur. list RS št. 39/99, Aneks 51/2000)

najmanj	107.712 SIT
največ (70% povp. plače v RS)	149.118 SIT

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

– regres za prehrano februar 2001	20.757 SIT
– dnevnice	– cela 3.500 SIT
– polovična	1.750 SIT
– znižana	1.218 SIT
– kilometrina (od 06. 02. 2001)	51,90 SIT

4. Nekateri drugi prejemniki

Jubilejne nagrade:

A: Po KPD za skupno delovno dobo ali delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, Aneks št. 2 (Ur. l. 50/99)	
– za 10 let	65.819 SIT
– za 20 let	98.729 SIT
– za 30 let	131.638 SIT

Odpravnina ob upokojitvi:

Solidarnostne pomoči:	483.414 SIT ali*
– smrt delavca	322.276 SIT ali*
– ostalo	161.138 SIT ali*
– daljša bolezen dogovor delodajalec in sindikat	
– nadomestilo za ločeno življenje	64.455 SIT ali*

5. Drugo

– minimalna plača od 01. 01. 2001 (Ur. l. RS, št. 2/2001)	84.418 SIT
---	------------

– zajamčena plača od 01. 01. 2001 (Ur. l. RS, št. 2/2001)	44.367 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za DECEMBER 2000 na zaposlenega v RS	213.026 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za OKTOBER-DECEMBER 2000 na zaposlenega v RS	207.573 SIT
– začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (Ur. l. RS, št. 8/2001)	
– bruto	161.138 SIT
– neto	102.895 SIT
– povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih DECEMBER 2000	
DJ/27 in 28 Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov	179.737 SIT
DK/29 Proizvodnja strojev in naprav	168.961 SIT
DL/30, 31, 32 in 33 Proizvodnja električne in optične opreme	173.626 SIT
DM/34 in 35 Proizvodnja vozil in plovil	176.574 SIT

Pojasnila

1. Izhodiščne plače:

Aneks št. 2 h KPD (Ur. l. RS št. 50/99 z dne 28. 6. 1999), Količniki povišanja plač (Ur. l. RS št. 3/2000, 62/2000, 2/2001), Aneks št. 3 h KPD (Ur. l. RS št. 73/2000)
Vir: Tarifna priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2, Aneks št. 3,

ZAKON

2. Regres za letni dopust:

Vir: Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. list RS št. 39/99), Aneks (Ur. l. RS št. 51/2000)

3. Povračila stroškov v zvezi z delom:

– REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih
– DNEVNICE: določene z uredbo
– KILOMETRINA: 30 % cene super bencina (98 okt.)
Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98), KPD

4. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov:

– JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št.2 (Ur. l. RS št. 50/99)
– ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: * osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekli tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodnejše za delavca
– SOLIDARNOSTNE POMOČI: * najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekli tri mesece, če je to ugodnejše za delavca
– NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: * najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekli tri mesece, če je to ugodnejše za delavca

Vir: KPD, SKP

OPOMBA: Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3, oz. 4. Sprememba osnove in vsi izračuni, ki iz nje izhajajo, so povečani za 4,5 %, čeprav je bilo v Ur. l. RS št. 8/2001 objavljeno povečanje za samo 3,6 %, na kar smo Ministrstvo za delo že opozorili.

Oskar Komac, sekretar za ekonomsko finančne zadeve

AZBEST UBIJA ZAHRTNO

Višina odškodnine zaradi poklicne bolezni

Znana odvetnica poklicno obolelih delavcev Salonita Anhovo Mirjam Kragelj Likar iz Nove Gorice trdi, da je v Sloveniji cena za izgubljeno človekovo zdravje bistveno nižja od evropske oziroma svetovne. Meni, da so odškodnine, ki jih pri nas uspešno iztožiti po sodni poti, prenizke in ne odražajo dejanskega stanja. Vzrok je najbrž primerjava z odškodninami za druge vzroke in premalo sodne prakse v zvezi z odškodninami zaradi azbestoze. Sodne prakse pa tudi ni v zvezi z odškodninami zaradi drugih poklicnih obolenj. Višina postavljenih zahtevkov se giblje od 100.000 do 500.000 nemških mark. Dosojene odškodnine pa se gibljejo od 50.000 nemških mark dalje.

V sodnem odškodninskem zahtevku je težava v tem, da interdisciplinarna komisija, ki verifikira poklicno bolezen, ne izdelava celovitega mnenja, kakršno je potrebno za utemeljitev odškodninskega zahtevka. Komisija pa včasih posameznemu delavcu poklicnega obolenja ne verifikira. Verifikacija poklicne bolezni pri interdisciplinarni komisiji ministrstva za zdravstvo pa od septembra 2000 ni več nujen pogoj za tožbeni zahtevek. Sep-

tembra je namreč Vrhovno sodišče Slovenije izdalo sodbo, da se narava tožnikov bolezni lahko ugotavlja tudi na druge načine – na primer z imenovanjem sodnega izvedenca ustrezne stroke. Sodišče o višini zahtevka lahko odloči tudi na podlagi njegovega mnenja.

Višina odškodnine je namreč odvisna od pretrpljene in bodoče telesne bolečine, od pretrpljenega in bodočega strahu ter od pretrpljene in bodoče duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti. Sodišču je torej potrebno znati predstaviti obseg bolečin in strahu, ki jih je že in jih še bo trpel poklicno oboleli delavec.

Predsednik društva obolelih zaradi azbesta Anhovo Radivoj Velušček pa opozarja, da se mnogi delavci odločijo za izvensodno poravnavo z delodajalcem (Salonit Anhovo) glede odškodnine za izgubljeno zdravje. Poravnave menda znašajo od 14.000 (že dosežena visoka starost, bolezen pa se je razvila le do stopnje plaka) do 80.000 nemških mark (smrt delavca).

Lučka Böhm

Vir: Mednarodni posvet o zmanjšanju posledic izpostavljenosti azbestu, Nova Gorica, 9. novembra 2000

Maribor bo ta teden dobil novo Tovarno vozil Maribor (TVM)

Je projekt na dovolj trdnih tleh?

Podjetja MPP (Mariborski projekt prestrukturiranja), ki poslujejo na lokaciji nekdanjega Tama, so bila in so v bistvu samo začasna rešitev. Slovenska razvojna družba jih je ustanovila z minimalnim ustanovitvenim kapitalom zlasti pod pritiskom Tamovih delavcev. Velike zasluge ima tudi SKEI – Sindikat družbe Tam na čelu z Dragom Gajzerjem, ki je skrbel, da problematika tega podjetja ni nikoli utonila v pozabo in zapustila prvih strani časopisov. SKEI v Tamu je s svojimi akcijami pomembno prispeval k temu, da se je država preko svojega tedanjega razvojnega sklada lotila reševanja zdravih jeder Tama. Delavci, ki so jih še pred stečajem prezaposlili v družbe MPP, so po zaslugi SKEI ohranili kontinuiteto zaposlitve in s tem vse pravice. Iz stečajnega mase so delavci dobili izplačane vse prednostne terjatve, za kar je zaslužen tudi Drago Gajzer, ki je tudi predsednik upniškega odbora.

Podjetja MPP so od stečajnega upravitelja Tama v stečaju vzela v najem proizvodne prostore in stroje ter skupno zaposlila preko 1200 nekdanjih delavcev Tama. Po več neuspešnih poskusih prodaje Tamovega premoženja je Slovenska razvojna družba skupaj z mestno občino Maribor in zainteresiranimi kupci oblikovala poseben konzorcij. Ta je lani odkupil vse premoženje nekdanjega mariborskega giganta. S tem se je končala prva faza sanacije in prestrukturiranja Tama. Slovenska razvojna družba je že lani pripravila strateški plan prestrukturiranja podjetij MPP, v katerem je nakazala poti za programsko, proizvodno in lastniško prestrukturiranje ter finančno konsolidacijo vseh najpomembnejših podjetij MPP.

Nova tovarna vozil

V skladu s strateškim planom prestrukturiranja podjetij MPP na lokaciji nekdanjega Tama naj bi bila v tem tednu pripravljena vsa dokumentacija za registracijo nove Tovarne vozil Maribor. Po navedbah direktorja podjetja MPP Družba za upravljanje in financiranje podjetij Borisa Gazvode naj bi se omenjeno podjetje še ta teden preimenovalo v Tovarno vozil Maribor, hkrati pa naj bi Slovenska razvojna družba novo tovarno dokapitalizirala z 200 milijoni tolarjev v gotovini. Po strateškem planu naj bi se k novi tovarni junija letos pripojili še podjetji MPP Vozila in MPP Razvoj ter del podjetja MPP Karoserije.

Tovarna vozil Maribor bo po poslovnem načrtu proizvajala mini in midi avtobuse, namenska tovorna vozila in traktorje, ukvarjala naj bi se tudi z razvojno-raziskovalno dejavnostjo, prodajo rezervnih delov in trgovino. Proizvodnjo, ki bo potekala linijsko, nameravajo organizirati v prenovljeni proizvodni dvorani nekdanjega Tama, kjer so včasih montirali tovornjake. Za obnovo proizvodne dvorane bodo namenili 15 milijonov mark, skupaj z opremo, stroji in projektno dokumentacijo pa bo

Drago Gajzer: Da bo nova tovarna poslovala uspešno, bo treba še marsikaj postoriti.

celotna naložba veljala 26,5 milijona mark, ki jih bodo pridobili z odprodajo odvečnega premoženja nekdanjega Tama.

Linijska proizvodnja v novi Tovarni vozil Maribor, v kateri nameravajo zaposliti okoli 190 delavcev iz obstoječih družb, naj bi stekla že avgusta letos. Letos naj bi proizvedli 100 avtobusov, 110 tovornih vozil in 140 traktorjev, leta 2005 pa že 350 avtobusov, 150 tovornih vozil in 180 traktorjev. Dolgoročni cilj tovarne je proizvodnja 450 avtobusov, 150 tovornih vozil in 200 traktorjev letno.

Nova tovarna naj bi avtobuse prodajala v srednji in vzhodni Evropi, kjer si bo prizadevala za enodstotni tržni delež. Namenska tovorna vozila in traktorje pa naj bi tovarna prodajala v sosednjih državah in v državah jugovzhodne Evrope.

Kapitalsko povezovanje s Cimosom

V skladu s strateškim načrtom prestrukturiranja podjetij MPP je že prišlo do kapitalskega povezovanja podjetij MPP Gonila in MPP Livarna s koprskim Cimosom. S premoženjem obeh podjetij je Slovenska razvojna družba dokapitalizirala Cimos in na ta način povečala svoj lastniški delež v njem. Tako sta obe podjetji prešli v last Cimos in od začetka leta že poslujeata v okviru tega poslovnega sistema.

Livarna, v kateri je okoli 310 zaposlenih, je že doslej tesno sodelovala s Cimosom. Tako je denimo predlani Cimos od MPP Livarne odkupil 40 odstotkov celotne proizvodnje, lani pa se je ta delež dvignil že na 60 odstotkov. ZPo Cimosovi zaslugi v nekdanji Tamovi livarni izredno hitro naraščata obseg proizvodnje in poslovanja, hkrati pa se povečuje število zaposlenih. Tudi podjetje MPP Gonila, ki daje delo in kruh okoli 405 delavcem, je minula tri leta uspešno sodelovalo s Cimosom.

Lani je v sodelovanju z njim ustvarilo okoli 18 odstotkov celotnega prihodka, letos pa naj bi ga že 40 odstotkov.

Kaj o drugi fazi prestrukturiranja menijo v Tamovem SKEI? Po besedah predsednika Draga Gajzerja delavci kapitalsko povezovanje družb MPP Gonila in MPP Livarna s Cimosom ocenjujejo zelo pozitivno, saj v tem vidijo perspektivo za obe podjetji in za svoja delovna mesta. Bolj rezervirani pa so pri napovedih o novi Tovarni vozil Maribor. Marsikaterega delavca je strah, da ta projekt ne bo dal zelenih rezultatov, saj je v zvezi z njim še veliko neznank.

Delavci se ne bi radi še enkrat opekli

Med največjimi neznankami je organizacija proizvodnje v obnovljenih proizvodnih prostorih. Od stečaja Tama naprej proizvajajo v teh objektih le manjše količine vozil, in to na obrtniški način. Ali je v podjetjih še dovolj tehnološkega znanja in izkušenj, da bo mogoče proizvodnjo v kratkem času ponovno organizirati na linijski način? Mnogo strokovnjakov je v minulih letih Tam zapustilo, odšlo je tudi veliko delavcev z bogatimi izkušnjami.

Velika neznanka je tudi, kako se bodo prodajali mini in midi avtobusi, traktorji in tovorna vozila, ali bo zanje doma in v tujini dovolj kupcev, ali jih bo tovarna, ki šele uvaja linijsko proizvodnjo, sposobna proizvesti po sprejemljivih cenah. Večina podjetij MPP je sedaj v resnih težavah. Bo nova Tovarna vozil Maribor lahko poslovala bolj uspešno?

Delavci pozdravljajo zamisel o ustanovitvi nove Tovarne vozil Maribor, vendar jih skrbi, da ne bi denarja od prodaje Tamovega premoženja naložili napačno. Ustanavljanje nove tovarne avtomobilov bo nove generacije mladih usmerilo v kovinarske in strojniške poklice. Ali bo nova tovarna lahko vsem dajala kruh naslednjih 40 let, ali pa bodo morda morale mlajše generacije prestatati vse, kar so starejše, ko so sredi najbolj ustvarjalnih let ostale brez dela in zaslužka ter brez možnosti na svojem poklicnem področju?

Zakaj nova Tovarna vozil ne bo prevzela blagovne znamke Tama, ki je bila desetletja zelo uveljavljena doma in v svetu, snovalci novega projekta verjetno vedo. Je desetletna agonija Tama uničila njegovo blagovno znamko?

Ker bo v novi projekt vloženih veliko sredstev, moramo upati, da so tisti, ki stojijo za njim, natanko proučili razmere in da vedo, kaj delajo. Od uspeha projekta je namreč odvisna usoda številnih delavcev. Morda ravno zaradi tega te dni v Mariboru ni kakšne posebne evforije, pač pa zadržanost. Kdo ve, morda pa je ravno to najboljša popotnica za novo tovarno. Če se bodo vsi kolikor mogoče potrudili – lastniki, menedžment, strokovnjaki in delavci, bo verjetno lahko uspešna.

T. K.

Aerodrom Maribor na poti v stečaj

Aleš Walland, direktor Aerodroma Maribor, je za to podjetje konec prejšnjega tedna vložil predlog za uvedbo stečajnega postopka zaradi dolgotrajne nelikvidnosti in izgube. Po Wallandovih besedah je vodstvo podjetja začelo lastnike in druge pristojne opozarjati na likvidnostne probleme, ki izvirajo iz starih dolgov, ter na nerešen status podjetja že sredi lanskega leta. Podjetje je zadnje mesece podjetje lahko poslovalo samo še zaradi odrekanja delavcev, ki jim Aerodrom Maribor dolguje plače za november, december in januar, regrese za letni dopust za leta 1994, 1997, 1998 in 2000, polovico regresa za leto 1999, ter razlike za premalo izplačane plače v obdobju od leta 1994 do 1998 in od februarja do aprila leta

2000. Skupno podjetje okoli 50 delavcem dolguje že več kot 70 milijonov tolarjev.

Po besedah predsednika SDPZ v podjetju Boža Doberška so delavci, med katerimi so mnogi v čedalje večji socialni stiski, podprli stečaj podjetja, saj si bodo z uvedbo stečajnega postopka lahko uredili socialno varnost na zavodu za zaposlovanje. Ker so delavci s svojim položajem seznanili tudi inšpekcijo dela, bodo, tudi če stečaj ne bo uveden prek noči, lahko sami odpovedali delovno razmerje in se prijavi na zavodu za zaposlovanje, kjer bo začel prejemati denarno nadomestilo.

Walland je razočaran nad pristojnim ministrstvom, vlado in ustanoviteljmi, ker niso našli rešitve za sanacijo Aerodroma Maribor. Pravi, da se je vodstvo podjetja v

Direktor Aerodroma Maribor Aleš Walland je razočaran nad ravnanjem lastnikov in državnih organov.

jesenskih mesecih pogovarjalo s strateškimi partnerji, ki so bili pripravljeni dokapitalizirati podjetje in poravnati dolgove. Žal lastniki Aerodroma in drugi pristojni v zvezi s predlaganimi rešitvami niso pokazali dovolj kooperativnosti. Vodstvo letališča se je med dru-

gim pogovarjalo tudi z nekaterimi tujimi letalskimi prevozniki. "Škoda zaradi zaprtega letališča je ogromna," pravi Walland. "Letališče ne obratuje že 70 dni. Tako je postavljena pod vprašaj celotna infrastruktura letališča od kontrole letenja, delovanja carine, policije, oskrbe z gorivom in podobno."

Po Wallandovih besedah je poslovni interes za mariborsko letališče, vendar potencialni poslovni partnerji s podjetjem niso pripravljeni sklepati dolgoročnih poslov zaradi razmer in okoliščin, ki niso v pristojnosti Aerodroma Maribor. Walland opozarja tudi na to, da ima zaprto letališče čisto drugačno ceno kot letališče, ki je v obratovanju. "Ali želi kdo za majhen denar postati lastnik letališča?" se sprašuje Walland.

Čeprav je prihodnost mariborskega letališča vsaj začasno zelo negotova, delavci upajo, da bo stečaj morda odprl nove možnosti rešitve. Ne le zanje, gre tudi za letališče, ki je ob otvoritvi pred 25 leti imelo kar dovolj prometa.

T. K.

Sindikat VIR

Parafiranih devet členov sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS

V 10. krogu pogajanj, bil je 22. februarja, sta pogajalski skupini vlade in reprezentativnih sindikatov v vzgoji in izobraževanju uskladjali in parafirali devet členov sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe. Neusklajena sta ostala le 1. člen, ki naj bi vseboval tako imenovano varovalko o odpravljanju plačnih nesorazmerij med primerljivimi poklici v javnem sektorju, ter drugi odstavek 3. člena. Slednji je za vladno stran načelno sprejemljiv, pri čemer je treba z rektorjema uskladiti nazive delovnih mest in višino dodatkov za delavce na univerzah.

Če bodo usklajene spremembe in dopolnitve uveljavljene, se bo strokovnim delavcem dodatek za psihofizične obremenitve v letošnjem letu povišal dodatno za 0,20 količnika. Pomočnicam vzgojiteljic se bodo plače povišale za dodatnih 0,15 količnika. Prav tako se bodo tudi računovodkinjam, tajnicam in vodjem kuhinj plače povišale za dodatnih 0,15 količnika. Drugim zaposlenim pa se bodo plače v letošnjem letu povišale za dodatnih 0,10 količnika. Prva polovica dodatnega povišanja bo uveljavljena novembra, druga polovica pa decembra 2001.

Usklajeni členi bodo začeli veljati le, če bodo uspešno končana tudi pogajanja o vzpostavitvi pravičnejših razmerij med plačami primerljivih poklicev v javnem sektorju. S tem v zvezi je bilo dogovorjeno, da bo sindikalna stran pogajanja o novih plačnih razmerjih nadaljevala z vladno medresorsko pogajalsko skupino, ki jo vodi minister dr. Vlado Dimovski.

Prvi krog pogajanj med sindikalno in medresorsko vladno pogajalsko skupino je bil 28. februarja. Vladna stran je zavrnila sindikalni predlog, da se v 1. členu sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe določi trajno razmerje med začetnima in končnima plačama učitelja in zdravnika. Sindikalna stran pa ni soglašala z vladnim predlogom, da se razmerja uredijo samo z novim zakonom o plačah v javnem sektorju. Obe pogajalski skupini sta se ob koncu pogajanj obvezali, da bosta do naslednjic pripravili nov predlog besedila 1. člena sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe. Kljub načelnemu dogovoru o vsakotredenskih pogajanjih sta se pogajalski skupini zaradi zadržanosti predstavnikov vladne medresorske skupine dogovorili, da bodo naslednja pogajanja 14. marca.

Bojan Hribar, sekretar Sindikata VIR

Euro info centri dragoceni tudi za sindikaliste

V mariborskem Rotovžu so konec minulega tedna odprli Euro info center (EIC), namenjen informiranju in pripravi srednjih in malih podjetij v Mariboru in širši regiji za vstop v Evropsko unijo. Ob tej priložnosti je Ana Maria Coelho Rodrigues, predstavnica generalne direktcije Evropske komisije za podjetja, odgovorna za EIC v državah kandidatkah, opozorila na pomen novega centra za Slovenijo. Osnovna dejavnost EIC je informiranje podjetij, podjetniških centrov, sindikatov, zbornic in združenj, lokalnih uprav, izobraževalnih institucij in posameznikov o Evropski uniji, njenih institucijah, evropski zakonodaji, evropski davčni politiki, statistiki, varovanju okolja, ekonomski in monetarni politiki ter izobraževanju. Slovenski EIC (delujeta tudi centra v Ljubljani in Kopru) so vključeni v mrežo 270 tovrstnih centrov v državah članicah EU in kandidatkah. V teh centrih v Ljubljani, Mariboru in Kopru lahko tudi sindikati pridobijo veliko koristnih informacij o pravnem redu in direktivah Evropske unije.

T. K.

NAJ SE VE ...

Dela, kot so vzdrževanje, sanacija, rušenje, kontrola, popravila na strojih, napravah, pripravi in objektih, so takšna, da se lahko poveča možnost za izpostavljenost delavcev rakotvornim in/ali mutagenim snovem. Delodajalec se mora zato o teh delih posvetovati z delavci ali njihovimi predstavniki in nato določiti varnostne ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti in za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev. Pred začetkom del mora le-ta prijaviti pristojnemu organu. Delodajalec mora vsem izpostavljenim delavcem preskrbeti osebno varovalno opremo, ki jo morajo nositi ves čas izpostavljenosti. Izpostavljenost delavcev je treba omejiti na najkrajši možni čas.

Vir: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim in/ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 38/2000), ki se bo 1. 1. 2002 začel v celoti uporabljati (prilagoditev tehnologije). Veljajo pa že členi o obveščanju delavcev in varovanju njihovega zdravja.

Humoreska

“Špela, zakaj pa danes tako hudo gledaš?” je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi rezkar Vili povprašal kuharico Špelo, preden je z žlico zajel ričet. “Ali imaš morda kakšne težave v kuhinji?”

Špela je samo zamahnila z roko in naprej rezala kruh.

“Morda pa je naša Špela danes zato tako slabe volje, ker si ti, Vili, na pustni veselice plesal samo z mladimi dekleti, na Špelo, ki se ji pri razdeljevanju malice vsaki dan dobrikaš, pa si čisto pozabil,” se je zarežal skladiščnik Rudi. “Ali je tako, Špela?”

Špela je ponovno samo zamahnila z roko, rekla pa ni nobene.

“Fantje, nehaite zbijati šale! Ali ne vidite, da je Špela danes resno zaskrbljena,” je dejal strugar Lojze. “Špela, zaupaj nam, kaj te teži!”

“Uh, danes sem tako jezna, kot le kaj!” je energično dejala Špela. “Najraje ne bi z nobenim dedcem nikoli več spregovorila niti besedice!”

“Zakaj?” smo presenečeno povprašali vsi v en glas.

“Zakaj? Zakaj?” je jezno odvrnila Špela. “Zato ker sem danes zjutraj v časnikih prebrala, kaj o spoštovanju človekovih pravic piše v letnem poročilu, ki ga je izdalo ameriško zunanje ministrstvo!”

“Špela, ne sekiraj se zaradi takšnih malenkosti,” je zamahnil z roko Rudi. “Sicer pa, kdo te sili, da se

zanimas za politiko? Pusti politiko pri miru, pa boš mirno živela!”

“Ti bom jaz že dala politiko!” je

zarobantila Špela. “V poročilu ameriškega zunanjega ministrstva nič

ne piše o politiki, temveč samo o spoštovanju človekovih pravic v 195 državah sveta, med katerimi je tudi Slovenija.”

“Dobro, in kaj te jezi v zvezi s tem poročilom?” je zanimalo Vilija.

“Besna sem, ker se zdaj naši državi posmehuje ves svet!” je kot iz topa izstrelila Špela. “Lepo sramoto ste nam nakopali na glavo!”

“Ne razumem, zakaj praviš, da smo mi osramotili Slovenijo?” se je razburil Rudi. “Naravnost povej, kdo je osramotil našo državo!”

“Kdo? Kdo?” je odvrnila Špela. “Vi, dedci, kdo pa drugi!”

“Zakaj pa mi dedci?” smo povprašali vsi v en glas. “Ali to piše v tistem tvojem ameriškem poročilu!”

“Prvič, tisto ni moje poročilo, temveč poročilo ameriškega zunanjega ministrstva o spoštovanju človekovih pravic po svetu,” je povzdignila glas Špela. “Drugič pa v njem piše, da v Sloveniji moški pretepate ženske in da se nasploh nasilniško obnašate v družinah. Za nameček pa poročilo še navaja, da morajo ženske v Sloveniji zaradi konzervativne tradicije opravljati nesorazmerno veliko hišnih in domačih del. Strašno!”

“To je res strašno, kaj pišejo te Američani,” je vzrotil mizar Tone. “Naši politiki bi jim morali takšno poročilo vreči v glavo, če bi bili za kaj, ne pa da o njem še pišejo po naših časopisih!”

“Tone, ni strašno to, kar piše v poročilu ameriškega zunanjega ministrstva,” je vzklopela Sonja iz računovodstva. “Strašno je, kako se obnašate dedci v Sloveniji. Da vas ni sram!”

“Jaz ne vem, od kod so Američani dobili podatke za tisto svoje poročilo,” je dejal Tone. “Mirno pa lahko rečem, da sam ženi veliko pomagam pri gospodinjstvu. Midva sva si vse delo pri hiši pošteno razdelila.”

“Tudi pri meni doma je tako!” je dejal Rudi. “Pri meni doma se natančno ve, kaj kdo dela oziroma kaj so moška in kaj ženska dela.”

“Ne vem, kam so gledali Američani, ko so pisali tisto svoje poročilo. Morda so nas zopet zamenjali s Slovaki ali pa morda s Slavonci,” je zarobantil Vili. “Tudi pri meni doma je vse tako urejeno, kot mora biti. Žena opravlja ženska dela, jaz pa moška!”

“Dobro, Vili, potem pa nam zaupaj, kaj ti doma delaš!” ga je grdo po-

gledala Špela. “Kar po vrsti naštej, katera so tista moška opravila, ki jih redno opravljaš!”

“No, no – počakaj malo, da premislim – vsaki drugi dan nesem vrečko za smeti v smetnjak pred blokom,” je začel naštevati Vili.

“Vili, ne govori o takšnih malenkostih. Raje povej, katera hišna dela opravljaš!” je zarobantila Špela.

“Špela, ne podcenjuj moških del,” je vzrotil Vili. “Nimaš pojma, kako neprijetno je v copatah priti do smetnjaka, kadar dežuje ali pa je zunaj celo sneg.”

“Tudi jaz moram doma opravljati v glavnem neprijetna dela,” je dejal Tone. “Moja naloga je, da grem vsak dan v trgovino po pivo in cigarete, ne glede na to, kakšno je vreme. Lahko si mislite, kako mi je zoprno, kadar sneži ali dežuje.”

“Kaj tvoja žena pije pivo in kadi?” je presenečeno povprašala Špela.

“To ravno ne,” je dejal Tone. “Ve pa se, da mora biti pri hiši vedno pivo, če ne zaradi drugega, že zaradi tega, če pride kakšen obisk. In moja naloga je, da ga vsak dan nabavim.”

“Rudi, ali morda vsaj ti doma kuhaš, likaš in pospravljaš?” je zanimalo Špelo.

“Kje pa, saj so to vendar ženska dela,” je dejal Rudi. “Jaz imam svojih moških del dovolj!”

“Pa se žena zaradi tega nič ne jezi?” je zanimalo Špelo.

“Kaj se bo jezila, če mora kuhati, prati in pospravlja. Če ji ni kaj prav, lahko zamenjava. Potem naj sama vozi avto na servis in opravlja druga moška dela.”

“Ali to pomeni, da ti v avtomobilskem servisu sam popravljaš avto?” je presenečeno dejala Špela.

“Kje pa? Avto pustim pri mehaniku, nato pa s kolegi sedem v bližnji bife in počakam, da lahko avto dvignem,” je dejal Rudi. “Nimaš pojma, kako se včasih dolgočasim. Raje bi delal karkoli, kot tam sedel in žulil dve uri isto pivo!”

“Ali mislite, da kuhati, prati, likati in opravljati druga hišna opravila ni težko in naporno?” je povprašala Špela.

“Nič ne rečem,” je prvi odgovoril Tone. “Res pa je, da si pri teh delih vedno pod streho in na toplem.”

“No, pa tudi posebno težko ni,” je dejal kurir Peter. “Od kuhavnice ni dobil še nihče pruha!”

“S tistim ričetom, ki ga vsak dan skuha moja ta stara, nima niti za deset minut dela. Vse skupaj vrže v pisker, pa je,” je dejal Rudi. “Ričet bi si lahko tudi sam kuhal!”

“To prilično boš od jutri naprej tudi imel!” je besno vzkliknila kuharica Špela. “Jutri bom direktorju dala odpoved na delovno mesto kuharice in ga zaprosila, naj me premesti raje v skladišče, kjer bom ves dan sedela. Zate, Rudi, pa bom predlagala, da te premesti v kuhinjo. Zakaj bi ves dan v skladišču garal, če si lahko v tovarniški kuhinji s kuhanjem malic zaslužiš plačo še prej kot v desetih minutah! Vsem skupaj pa predlagam, da z ženami zamenjate in začnete vi opravljati ženska, one pa moška dela. Boste videli, da se ne bo niti ena branila!”

“Špela, to pa ni fer!” smo vzkliknili vsi moški v en glas.

“Zakaj ne?” je siknila Špela.

“Hm, kako naj rečem, veš, mi za ta ženska dela nismo izšolani!” je začel jecljati Rudi.

“Potem pa je najboljša, da greste na šolanje na ameriško zunanje ministrstvo. Tam moški vsa ženska dela obvladajo in tudi redno opravljajo!” je sklenila Špela.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Moška in ženska dela

Zobje

“Tvoja žena ima krasne zobe!”

“Podedovala jih je po materi!”

“Neverjetno, pa so ji čisto prav?”

Nespametno vprašanje

“Ali kaj varaš svojega moža?”

“Kakšno vprašanje? Lepo te prosim, koga drugega pa bi še lahko varala?”

Vse po vrsti

“Žganje, pivo, vino?” je vprašal natak gos-

ta. “Da, da! Samo lepo po vrsti: najprej žganje, potem pivo, na koncu pa še vino!”

Previdnost

“Zdaj pa moram zelo paziti, da ne zanosim!”

“Ali nisi rekla, da je šel mož za eno leto v tujino!”

“Saj ravno zaradi tega moram biti previdna.”

Diplomatski odgovor

“Gospod doktor, ali se vam zdim predebela!”

“Kje pa! Morda ste za svojo težo samo pol metra premajhni!”

Dim in ogenj

“Ali tvoja žena kadi kot Turek?”

“Ne. Zakaj?”

“Potem pa ti gori hiša!”

Pogrešani mož

“Kaj vas je prineslo na policijo?”

“Prišla sem prijaviti, da je neznano kam izginil moj mož?”

“Kako visok je bil?”

“185 centimetrov.”

“Kakšne oči je imel?”

“Rjave.”

“Kako je bil oblečen?”

“Na sebi je imel bel predpasnik!”

Velika razlika

“Kakšna je razlika med nogometnim sodnikom in odyetnikom?”

“Če na tekni pride do podaljška, sodnik tega ne more posebej zaračunati.”

Sedmo državno prvenstvo SKEI v veleslalomu in teku na smučeh

Tudi na Krvavcu Korošci najboljši

Na Krvavcu so se prejšnji petek zbrali člani SKEI in se pomerili v veleslalomu in teku na smučeh. Tekmovanje, ki ga je organizirala območna organizacija SKEI za Koroško, bi moralo biti že pred dvema tednoma na Ošvenu, vendar je bilo zaradi pomanjkanja snega odpovedano. Korošci pa na Krvavcu niso doma in zato je zlasti pri organizaciji teka na smučeh malce škripalo. Tekmovanje je sponzoriralo podjetje TAB iz Mežice, njegov direktor Bogomir Auprih je pomagal tudi pri delitvi priznanj. Tekma v veleslalomu je bila v pretežno sončnem vremenu na dokaj strmi progi pod Domom na Krvavcu. Zaradi tega in novega snega je kar nekaj tekmovalcev končalo v snegu. Vsak, ki je preveč pritisnil na rob smučke, je tvegala, da bo odšel s proge, mi je po tekmi povedal eden od boljših smučarjev.

Po končani tekmi v veleslalomu so se pomerili še tekači, nekateri so nastopili kar v obeh disciplinah.

F. K.

Rezultati:

Smučarski teki, moški do 35 let: 1. Boštjan Trojar (Ljubljana), 2. Srečko Švorc (Koroška), 3. Peter Špehar (Kovinoplatika Lož); **od 35 do 50 let:** 1. Milan Bogataj (Koroška), 2. Brane Škoflek (Ljubljana), 3. Jernej Osvald (Podravje); **nad 50 let:** 1. Janez Kalan (Ljubljana), 2. Friderik Krančan (Koroška), 3. Branko Vranič (Podravje); **ženske, do 35 let:** 1. Božena Knez (Koroška); **od 36 do 50 let:** 1. Dragica Črep (Velenje); **nad 50 let:** 1. Jožica Taks (Koroška)

Veleslalom, ženske nad 50 let: 1. Avrelija Trop (Podravje), 2. Mara Ku-

Da bi premor pred podelitvijo priznanj hitreje minil, je na Krvavcu prišel tudi Damjan Zih, kantavtor iz Koroške. Ker ozvočenje ni bilo prirejeno zanj, je zabaval le nekaj najbližjih.

Za razpoloženje je skrbel tudi Albert Vodovnik.

Tekmovalci so na cilju dobili topel čaj in skodelico v spomin na letošnje prvenstvo.

Najstarejšega udeleženca Jožeta Skudnika iz Mežice je Albert Vodovnik posebej pozdravil in nagradil.

Zmagovalci med najstarejšimi moškimi.

Na obrazih najboljših tekačev ni videti posebnega veselja.

**Sindikrat delavcev prometa
in zvez Slovenije**

Razpis

plaket in priznanj SDPZ Slovenije v letu 2001

Plakete in priznanja lahko prejmejo posamezni člani in organizacije SDPZ Slovenije ter druge organizacije.

Plakete in priznanja se podeljujejo za posebne dosežke predvsem na tehle področjih:

- uspešno in učinkovito delo med članstvom,
- varovanje in izboljšanje ekonomskega, gmotnega in socialnega položaja članov,
- razvoj in krepitev samostojnosti ter učinkovitosti sindikata na posamezni ravni organiziranosti,
- popularizacija in razvoj SDPZ Slovenije,
- kreativno delo na področju med sindikalnega sodelovanja,
- večletno delo in pomemben prispevek v organih in organizacijah ZSSS in SDPZ pri uresničevanju interesov članov, zaščiti članov in organizacije ter pri uveljavljanju in razvoju sindikata,
- učinkovita zaščita in uveljavljanje temeljnih pravic članov,
- pomemben prispevek k zdravemu in humanemu delovnemu okolju.

Predloge za podelitev plaket in priznanj lahko dajejo sindikati družb, območni odbori, druge interesne oblike sindikalne organiziranosti in organi SDPZ Slovenije.

Pri izbiri prejemnikov plaket in priznanj bo izvršni odbor republiškega odbora upošteval, da lahko iz območja z do 1500 člani plaketo ali priznanje prejmeta po en posameznik in ena organizacija, iz območja z več kot 1500 člani pa dva posameznika in ena organizacija.

Predlogi za podelitev plaket in priznanj morajo vsebovati pisno obrazložitev.

Predloge je treba poslati najkasneje do petka, 30. marca, na naslov: Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, z oznako "Sindikalna priznanja".

Plakete in priznanja bo predsednik sindikata SDPZ Slovenije podelil na svečani seji ali drugi svečanosti.

Srečko Lorenčak, predsednik SDPZ

Razpis seminarja

Sindikati in vključevanje v Evropsko unijo

Seminar bo 28. marca 2001 od 9. do 16. ure v Domu sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4, sejna soba 16/I.

PROGRAM:

- Organi EU, organizacije sindikatov, organizacije delodajalcev;
- Socialni dialog v EU (pravne podlage, postopek sprejemanja zakonodaje EU in sodelovanje Evropske konfederacije sindikatov in evropskih panožnih zvez pri tem, socialno partnerstvo – delodajalci in sindikati);
- Evropski socialni model;
- Obveščanje in posvetovanje z delavci v evropski družbi in podružnicah;
- Evropski sporazum Slovenije – podlaga za proces pridruženja EU.

Predavateljica: Metka Roksandić, izvršna sekretarka v ZSSS.

- Svetovne in evropske sindikalne organizacije;
- Nastanek Evropske konfederacije sindikatov;
- Članstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije v Evropski konfederaciji sindikatov;
- Organi EKS;
- Panožni sindikati in EKS;
- EKS in socialno partnerstvo.

Predavatelj: Pavle Vrhovec, izvršni sekretar v ZSSS

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 21. marca.

Cena seminarja za posameznega udeleženca je 8000 tolarjev. Prijavnici je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na žiro račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar XVI., sklic na številko 24".

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Opomba: Prijavnica je bila objavljena v prejšnji številki Nove Delavske enotnosti

mar (Koroška), 3. Kristina Kasnik (Koroška); od 45 do 50 let: 1. Irena Jež (Koroška), 2. Stojana Veskovič (Posočje), 3. Jožica Vincek (Ljubljana); od 35 do 45 let: 1. Marjana Zgaga (Gorenjska), 2. Emilija Benedičič ((Gorenjska), 3. Vesna Perkovič (Podravje); od 25 do 35 let: 1. Sara Ahlin (Posočje), 2. Martina Markelj (Gorenjska), 3. Helena Moličnik (Velenje), do 25 let: 1. Manca Šteharik (Koroška), 2. Ana Tušek (Gorenjska); Moški, nad 50 let: 1. Srečko Forte (Zasavje), 2. Igor Kos (Zasavje), 3. Ernest Kasnik (Koroška); od 45 do 50 let: 1. Brane Bukodur (Posočje), 2. Branko Grogl (Koroška), 3. Danilo Krevh (Koroška); od 35 do 45 let: 1. Branko Čenčič (Gorenjska), 2. Davorin Bavdaž (Posočje), 3. Marko Mal (Zasavje); od 25 do 35 let: Hinko Pepevnik (Koroška), 2. Petar Srpan (Kovinoplastika Lož), 3. Dominik Golija (Gorenjska), do 25 let: Jernej Osrajnik (Koroška), 2. Solero (Koroška), 3. Tomaž Štukelj (Dolenjska in Bela krajina)

Vrstni red ekip: 1. Koroška, 2. Gorenjska, 3. Velenje, 4. Dolenjska in Bela krajina, 5. Posočje, 6. Zasavje, 7. Podravje, 8. Ljubljana, 9. Celje, 10. Grosuplje, 11. Kras in Notranjska, 12. Ptuj

Vrstni red ekip: 1. Koroška, 2. Gorenjska, 3. Velenje, 4. Dolenjska in Bela krajina, 5. Posočje, 6. Zasavje, 7. Podravje, 8. Ljubljana, 9. Celje, 10. Grosuplje, 11. Kras in Notranjska, 12. Ptuj

Predstavniki najboljših ekip s pokali in darili.

Najboljše med najmlajšimi so bile daril kar vesele.

Nova Delavska enotnost	LEPILO ZA LEPLJENJE UMETNE BRADE	POAPNI- TEV ARTERIJ	ITAL. FILM. IGRALKA ---- MARIA VOLONTÉ	OTOK V JADRANU	MESTO NA PELJEŠCU	SPOMLA- DANSKA GOZDNA RASTLINA	RDEČI KRIŽ	NAJVIŠJI VRH TURČIJE	PREČNI DROG V KOZOLCU	LETNI POSEG					
ZADNJI SONET SONETNE- GA VENCA															
PLEMIČ															
DEL ELEKTRO- MOTORJA							OČE POLIFONA SKLADBA V 16./17. ST.								
POLT				SOL DUŠIKOVE KISLINE											
IVO ROBIČ			BLAGAJEV VOLČIN	GR. MIT. SODNIK V POD- ZEMLJU	IME VEČ MESTEC NA NOR- VEŠKEM				IVAN POTRČ	RUMENO- KLJUNI PTIČ PEVEC					
MODERNA ZNAST- VENA PANOJA					RADON										
ALKALOID V KROM- PIRJU								KDOR DELA POLOVI- ČARSKO							
LIA – IME VEČ MESTEC NA NORVE- ŠKEM	RIBIŠKA PRIPRAVA				CIRIL TOČNIK			RADO PEHAČ	MESTO V NEW YORKU, ZDA						
ELK – MESTO V DRŽ. NEW YORK	KILOGRAM			NOVOZE- LANDSKI DOMAČINI	OTOK V IRSKEM MORJU			ARABSKA DRŽAVA	IZKUŠEN VOJSKO- VODJA						
	MESTO OB ZG. TOKU VISLE			DOMAČA ŽIVAL					PREDLOG						
SKUPINA, DRUŠČINA						DEL SKELETA	VRSTA ŽITA					POD	KARENINA		
							KRAJŠE, ARTHUR						EVGEN JURIČ		
DEKLICA V REJI							KDOR ADAPTIRA								WHISKY, PO NAŠE
							SREDNJE- AMERIŠKA AGAVA								HRVAŠKI PEVEC DEDIČ
GRŠKI BOG VOJNE					MESTO V RUSIJI					MLETJE					
					STARO- ŽIDOV. KRALJ										
KOVANJE				MESTO V PIEMONTU, ITALIJA				ZEMELJ- SKI TEČAJ	IGRALKA LUPINO				KAR JE NABRANO, ZBIRKA	IRIDIJ	
				OSMIJ				AMERIŠKI DRUŽABNI PLES					MESTO V KALIFOR. VZH. OD FRESNA		
ZNAČIL- NOST OZKEGA							SEKSUS								
							SELEN								
FINSKO PRISTAN. MESTO						PRITOK RONE PRI LYONU									
															
							PIHLJAJ	ZVRST STAREJŠI CITROEN. AVTO						SEVERNI JELEN	KONICA
							POSEBEN POLŽAJ PRI ŠAHU			NATRIJ NOBELIJ			POGON NA DIVJAD		VENO TAUFER
							LASTNOST IMENIT- NEGA						NADA VIDMAR		
							STARO- RIMSKA NAPRAVA ZA OGRE- VANJE								

GESLI NAGRADNE KRIŽANKE št. 10 (8. 3. 2001):

1:

2:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 19. marca 2001.**

Pravilna rešitev gesel iz 7. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. RAICH, SLALOM, 2. MARIO MATT, ZLATO, 3. MITJA KUNC, BRON. Nagrado 5000 tolarjev prejme Stane Jarc, Podlubnik 78, 4220 Škofja Loka.

Avtor:
Rudi
Murn